

Vlaanderen
is omgeving

Leidraad Europese Milieudossiers

DEPARTEMENT
OMGEVING

omgeving.vlaanderen.be

COLOFON

Verantwoordelijke uitgever

Ivo Palmers, waarnemend secretaris-generaal Departement Omgeving

Contact

Afdeling Strategie, Internationaal, Digitalisering & Organisatie

POSTADRES

Koning Albert II-laan 15 bus 553, 1210 Brussel

[omgeving.vlaanderen.be](https://www.omgeving.vlaanderen.be)

Depotnummer

D/2024/3241/040

Leidraad Europese Milieudossiers

Inhoudstafel

1. AFBAKENING	5
2. DEFINITIES	6
3. LEESWIJZER	9
4. DEELPROCESSEN	11
4.1 AANDUIDING VLAAMSE TREKKER - CCIM-PILOOT	11
4.2 OPMAAK VLAAMSE POSITIE/OMG-POSITIE	13
4.3 OPMAAK CCIM-POSITIE	15
4.4 RAADSWERKGROEP LEEFMILIEU	17
4.5 COREPER	19
4.6 DGE-COÖRDINATIE	21
4.7 COMITOLOGIE	23
BIJLAGE 1: SAMENWERKINGSAKKOORD VERTEGENWOORDIGING EU	26
BIJLAGE 2: VADEMECUM CCIM BELGISCHE COÖRDINATIE	29
BIJLAGE 3: VADEMECUM CCIM AANPASSING INTEGRATIEDOSSIER	37
BIJLAGE 4: VADEMECUM CCIM COMITOLOGIE	38

1 Afbakening

De leidraad Europese milieudossiers biedt een praktisch draaiboek voor het opsporen en opvolgen van Europese milieudossiers. Het dient als ondersteunend instrument voor degenen die vanuit beleidsdomein Omgeving betrokken worden bij Europese dossiers. Dit als praktische vertaling van de formele afspraken in bijlagen I-IV.

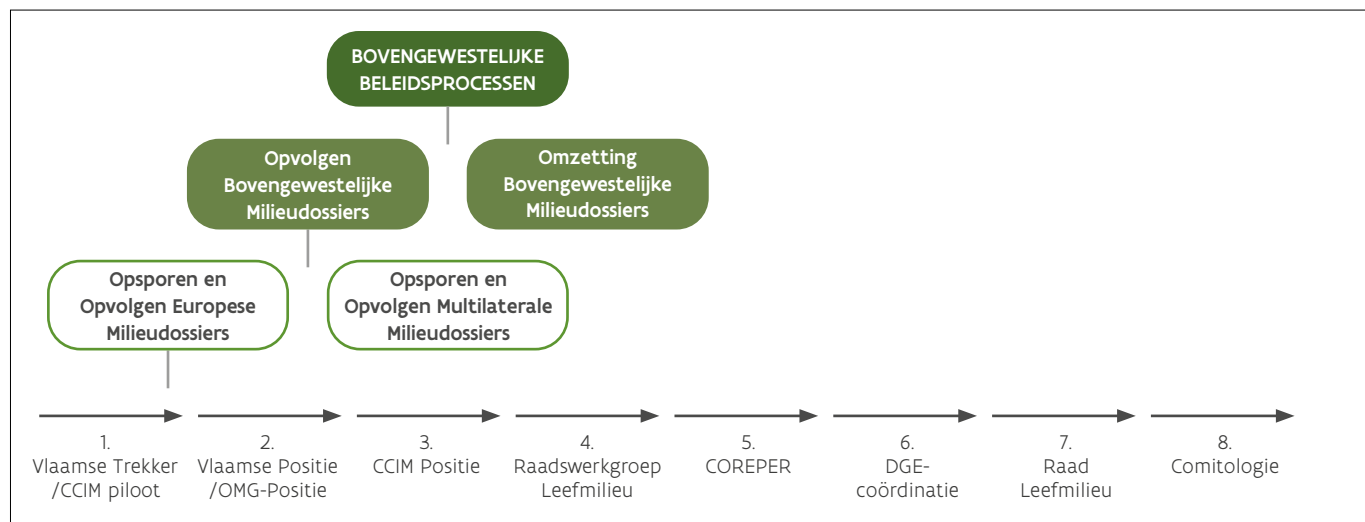
In deze leidraad komen de verschillende stappen aan bod voor het opsporen en opvolgen van Europese milieudossiers, als onderdeel van het hoofdproces 'opvolgen bovengewestelijke milieudossiers' (zie figuur 1). Voor het opsporen en opvolgen van multilaterale milieudossiers werd een aparte procedure uitgetekend, opgenomen in de 'leidraad multilaterale milieudossiers'. Niet-leefmilieudossiers (bv. energie, dierenwelzijn, landbouw, transport) vallen onder andere Belgische coördinatiestructuren. Deze structuren en bijhorende processen worden in deze leidraad niet uitgelegd. Er wordt wel op algemene wijze ingegaan op de manier waarop het OMG-standpunt ingebracht wordt bij de zogenaamde 'integratiedossiers'.

De verschillende gedefinieerde deelprocessen worden op generiek niveau beschreven. Dit laat toe om de leidraad te gebruiken voor het opvolgen van alle Europese milieudossiers onder de Belgische leefmilieustructuren (CCIM). Dit neemt niet weg dat elk dossier anders is en een specifieke procedure doorloopt. De verschillende mogelijkheden worden zo veel mogelijk toegelicht in de bijhorende aandachtspunten per deelproces.

De leidraad omvat zowel de procedure voor het opsporen als voor het opvolgen van Europese milieudossiers tot op het moment van besluitvorming op het Europese beleidsniveau (inclusief de comitologieprocedure). De daaropvolgende fase, de implementatie

op Vlaams niveau van datgene wat overeengekomen is (zie proces 'omzetting bovengewestelijke milieudossiers'), komt aan bod in de 'leidraad omzetting bovengewestelijke milieudossiers'.

Ten slotte dient opgemerkt te worden dat deze leidraad is opgemaakt vanuit Vlaams milieuperspectief, waarbij de Vlaamse trekker, CCIM piloot en Vlaamse experts de hoofdrollen op zich nemen. Andere actoren worden enkel benoemd indien deze verantwoordelijk zijn voor belangrijke stappen in het proces.

Figuur 1. Procesarchitectuur

2 Definities

Hieronder volgt een beknopte definiëring van de gebruikte terminologie inzake het opsporen en opvolgen van relevante Europese milieudossiers (alfabetisch).

- **Adjunct-Ambassadeur Permanente Vertegenwoordiging:** De adjunct-ambassadeur maakt deel uit van de Permanente Vertegenwoordiging van België bij de Europese Unie en staat in voor de algemene coördinatie van de werkzaamheden in COREPER I (zie verder). Als vertegenwoordiger van België verdedigt deze de Belgische belangen in COREPER I en assisteert deze de minister tijdens de besprekingen in de Raad Leefmilieu (zie verder).
- **Comité van Permanente Vertegenwoordigers (COREPER):** Het COREPER is samengesteld uit de Permanente Vertegenwoordigers van de lidstaten van de EU en heeft tot taak de werkzaamheden van de Raad van de EU voor te bereiden. Het COREPER kent twee samenstellingen: COREPER I is samengesteld uit de adjunct-ambassadeurs en bereidt de meeste raadsformaties voor (waaronder milieu- en energiebeleid). COREPER II bestaat uit de ambassadeurs zelf en staat in voor de voorbereiding van o.a. de raadsformatie buitenlandse zaken.
- **Comitologie:** De term comitologie duidt op een groot aantal comités, bestaande uit gemandateerde deskundigen van de lidstaten, die de Europese Commissie bijstaan bij de nadere uitwerking en uitvoering van Europese regelgeving. De regelgeving die door comitologie is vastgesteld, is even bindend als richtlijnen en verordeningen, en maakt integraal deel uit van de Europese wetgeving.
- **Coördinatiecomité Internationaal Milieubeleid (CCIM):** Het CCIM zoals opgericht door het Samenwerkingsakkoord van 5 april 1995. De door het samenwerkingsakkoord vastgelegde overheden staan binnen het CCIM in voor de voorbereiding van de CCIM-posities voor Europese en internationale instellingen. Het CCIM bestaat uit een plenaire vergadering die één keer per maand samenkomt, voorbereid vanuit het bureau en voorgezeten door de directeur-generaal leefmilieu van de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu. De plenaire vergadering staat o.a. in voor het aanstellen van CCIM piloten (zie verder). Daarnaast bestaat het CCIM uit een netwerk van stuur- en werkgroepen, die een specifiek mandaat krijgen rond een bepaalde milieuthematiek.
- **CCIM Dossierfiche:** De CCIM dossierfiche bevat informatie over een concreet dossier (algemene info, Belgische context, stand van zaken EU-besluitvormingsproces, suggesties van stakeholders, ontwerppositie en speaking notes) en wordt door de CCIM-piloot gebruikt bij de opmaak en terugkoppeling van een CCIM-positie.
- **CCIM Piloot:** Door het CCIM plenair aangeduide federale of gewestelijke ambtenaar die instaat voor het beheer van een dossier, via een dossiernetwerk. De piloot zorgt voor informatiedoorstroom en voor de inhoudelijke voorbereiding van een unanieme CCIM-positie in het dossiernetwerk.
- **Directie-Generaal Europese Zaken en Coördinatie (DGE):** De DGE is het onderdeel van de FOD Buitenlandse Zaken (BUZA) dat instaat voor het organiseren van coördinatievergaderingen (de zogenaamde DGE-vergaderingen) waar definitieve Belgische standpunten over Europese dossiers bij unanimité worden vastgelegd. De DGE-coördinatie wordt voorgezeten door de FOD BUZA. Ter voorbereiding van elke Raad Leefmilieu wordt een DGE-coördinatie georganiseerd, bijgewoond door de CCIM-piloot van het dossier, de milieuattachés en de betrokken kabinetten.
- **Dossiernetwerk:** Een coördinatie-netwerk van het CCIM voor de Belgische positiebepaling rond een specifiek Europees dossier. Het dossiernetwerk wordt voorgezeten door de CCIM-piloot (of officieel vertegenwoordiger in het geval van comitologiecomités) en bevat ook de door de betrokken overheden aangeduide experts en eventuele vertegenwoordigers van de kabinetten.
- **Expert:** Persoon die aangeduid en gemandateerd is om zijn/haar positie in te brengen in de Vlaamse en/of Belgische coördinatie. Door de aanduiding van de verschillende experts beschikt de Vlaamse trekker en/of de CCIM piloot over een dossiernetwerk.
- **Milieuattaché Permanente Vertegenwoordiging:** De federale overheid en de gewesten detacheren ambtenaren als milieuattaché naar de Permanente Vertegenwoordiging. Zij vertegenwoordigen België bij de bespreking van Europese milieudossiers, met name in de Raadswerkgroepen Leefmilieu. De milieuattaché zorgt samen met de piloot voor de verspreiding van Europese onderhandelingsdocumenten naar het betrokken dossiernetwerk, en assisteert de adjunct-ambassadeur in COREPER en de minister in de Raad Leefmilieu.
- **Integratiedossier:** Europese dossiers zijn inhoudelijk niet altijd strikt beperkt tot het domein van één enkel beleidsdomein op Vlaams overheidsniveau. Vaak gaat het om transversale dossiers waarbij verschillende beleidsdomeinen betrokken zijn (vb. omgeving, transport, landbouw). Integratiedossiers zijn dossiers die onder regie van een ander

beleidsdomein vallen, maar waarvoor wel een omgevingsstandpunt dient ingebracht te worden in de intern-Vlaams/Belgische coördinatie (zie ook 'Regiedossier').

- **Vlaams netwerk:** Een groep van Vlaamse ambtenaren en een contactpersoon van het kabinet van de Vlaamse Minister van Omgeving die onder leiding van een Vlaams trekker zorgen voor de Vlaamse positiebepaling over Europese dossiers.
- **Officiële vertegenwoordiger:** Door het CCIM-plenair aangeduide gewestelijke of federale ambtenaar die instaat voor het beheer en het Belgische woordvoederschap van een comitologiecomité en die verantwoordelijk is voor de inhoudelijke voorbereiding van de CCIM-positie in dergelijk comité, in coördinatie met de verschillende betrokken overheden in het dossiernetwerk.
- **Permanente Vertegenwoordiging van België bij de Europese Unie (PV):** De PV vertegenwoordigt België bij de Europese Unie (cfr. Belgische ambassade bij de EU). Binnen de PV van België bij de EU is er ook een Vlaamse Vertegenwoordiging, met daarin onder meer de Vlaamse milieuattaché.
- **Raad Leefmilieu:** De Raad Leefmilieu is één van de tien configuraties van de Raad van Ministers van de Europese Unie, bijgewoond door de ministers van leefmilieu van de verschillende lidstaten. De Raad Leefmilieu komt vier keer per jaar formeel samen en één keer per voorzitterschap op informele basis in het land van het voorzitterschap. België wordt binnen de Raad Leefmilieu vertegenwoordigd door een gewestelijke minister van Leefmilieu, via een 6-maandelijks rotatiesysteem (zie bijlage I).
- **Raadswerkgroep Leefmilieu:** Een Raadswerkgroep Leefmilieu of een 'Working Party on the Environment' (WPE) is een werkgroep van de Raad van Ministers van de EU, bestaande uit vertegenwoordigers van de lidstaten die instaan voor de voorbereiding van Europese leefmilieudossiers voor de Raad Leefmilieu. België wordt in een Raadswerkgroep vertegenwoordigd door een milieuattaché.
- **Regiedossier:** Europese dossiers zijn inhoudelijk niet altijd beperkt tot het domein van één enkel beleidsdomein op Vlaams overheidsniveau. Vaak gaat het om transversale dossiers waarbij verschillende beleidsdomeinen betrokken zijn (vb. leefmilieu, transport, landbouw). Regiedossiers zijn dossiers die onder regie van het beleidsdomein OMG vallen, maar waarvoor ook andere beleidsdomeinen hun standpunt dienen in te brengen in de intern-Vlaams/Belgische coördinatie (zie ook 'Integratiedossier').
- **Strategisch Overleg Internationale Aangelegenheden (SOIA):** Het SOIA bestaat uit vertegenwoordigers van de 10 Vlaamse beleidsdomeinen en wordt voorgezeten door Vlaams Departement Kanselarij en Buitenlandse Zaken (DKBUZA). Het SOIA komt maandelijks samen voor het overlopen van de voornaamste Europese en multilaterale dossiers. Het verzekert onder meer de coördinatie van die Europese dossiers

waar meer dan twee beleidsdomeinen gevat zijn, met het oog op een proactieve Vlaamse coördinatie en betrokkenheid op Belgische en Europese fora.

- **Stakeholderoverleg:** overleg georganiseerd door de piloot in samenwerking met het dossiernetwerk, om de relevante Belgische stakeholders bij een Europees dossier tijdig te consulteren met oog op de positiebepaling.
- **Procescoördinator:** een medewerker van Team Internationaal binnen afdeling Strategie, Internationaal, Digitalisering en Organisatie (SIDO) van het dOMG, aangeduid om een groep dossiers behorende tot een specifiek thema op hoofdlijnen te volgen. De procescoördinator staat waar nodig in voor begeleiding van de trekkers en betrokkenen vanuit OMG.
- **Vlaamse Dossierfiche:** De Vlaamse dossierfiche wordt opgemaakt door de Vlaamse trekker in samenwerking met het Vlaams dossiernetwerk. De fiche bevat de Vlaamse positie, die ingebracht wordt in de Belgische positiebepaling. Voor transversale dossiers valt dit samen met de SOIA-fiche.
- **Vlaamse Milieuattaché:** De Vlaamse milieuattaché, gedetacheerd uit Team Internationaal binnen afdeling SIDO van het Departement Omgeving, behoort tot de Vlaamse Vertegenwoordiging bij de EU binnen de Permanente Vertegenwoordiging van België bij de EU. De Vlaamse milieuattaché volgt de Europese milieudossiers van zeer na bij op en rapporteert over de jongste Europese ontwikkelingen op vlak van leefmilieu. De Vlaamse milieuattaché bewaakt de Vlaamse belangen tijdens het besluitvormingsproces in de Raad.
- **Vlaamse Trekker:** een Vlaamse trekker is een Vlaamse ambtenaar die door het VOIO of het SOIA (bij transversale dossiers) is aangeduid om een Vlaamse positie voor een bepaald dossier uit te werken, door overleg en coördinatie binnen het Vlaams netwerk. De Vlaamse trekker brengt deze positie in bij de uitwerking van het Belgische standpunt. Voor integratiedossiers kan er binnen OMG een eigen trekker aangeduid worden die een OMG-positie kan inbrengen bij de Vlaamse (en soms Belgische) coördinatie.
- **Vlaams Overleg Internationaal Omgevingsbeleid (VOIO):** Het VOIO is het coördinatieforum voor een samenhangend internationaal omgevingsbeleid binnen Vlaanderen. In het VOIO zetelen vertegenwoordigers van de verschillende entiteiten van het Beleidsdomein OMG, alsook de Vlaamse milieuattaché. Het VOIO komt maandelijks samen en wordt voorgezeten door Team Internationaal binnen afdeling SIDO van het Departement Omgeving.

3 Leeswijzer

De leidraad bestaat enerzijds uit stroomschema's voor elk gedefinieerd deelproces en anderzijds uit een beschrijvend gedeelte met aandachtspunten/detailuitleg per deelproces. De stroomschema's geven een visueel en overzichtelijk beeld op generiek niveau van de opeenvolgende stappen per deelproces die doorlopen moeten worden. Voor een aantal stappen zijn aandachtspunten toegevoegd die verwijzen naar meer detailuitleg in het beschrijvende gedeelte van de leidraad.

De stroomschema's zijn opgebouwd volgens een 'functiestroomdiagram' of 'zwembaandiagram', waarbij de processtappen gerelateerd worden aan de overeenkomstige functies/rollen die betrokken zijn in het deelproces. Hieronder worden de gebruikte symbolen beschreven.

De trigger die het gehele proces op gang brengt

Een activiteit van een deelproces

Symbool dat aangeeft dat voor het aangeduide document een template beschikbaar is.

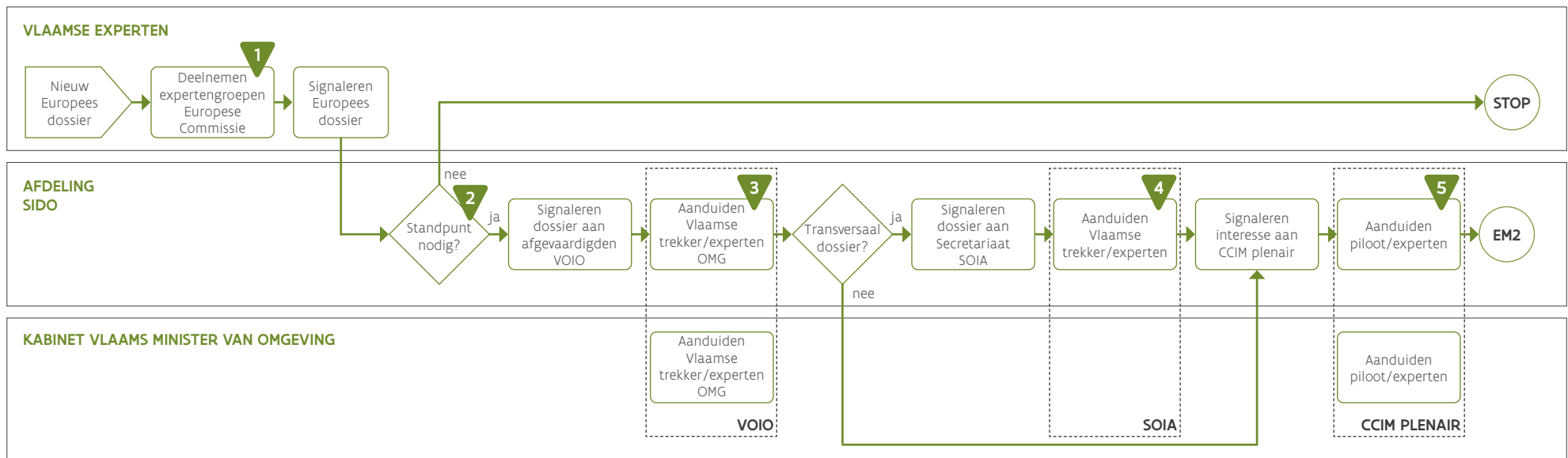
Een keuzemoment binnen een bepaald deelproces dat als gevolg heeft dat het deelproces gesplitst wordt in een 'yes' en een 'no'

Symbool dat verwijst naar een aandachtspunt in het beschrijvende gedeelte van de leidraad

Een beginpunt/eindpunt van één deelproces waarmee de overgang naar een vorig/volgend deelproces wordt aangegeven

EM1. Vlaamse trekker/CCIM Piloot

4 Deelprocessen

Het proces 'opsporen en opvolgen van Europese milieudossiers' kan opgedeeld worden in een aantal duidelijk te onderscheiden deelprocessen. In de theorie worden deze deelprocessen achtereenvolgens doorlopen (zie figuur 1), maar in de praktijk gebeurt het vaak dat deelprocessen parallel plaatsvinden.

4.1. Aanduiding Vlaamse trekker – CCIM-piloot

Zie stroomschema EM1

AANDACHTSPUNTEN

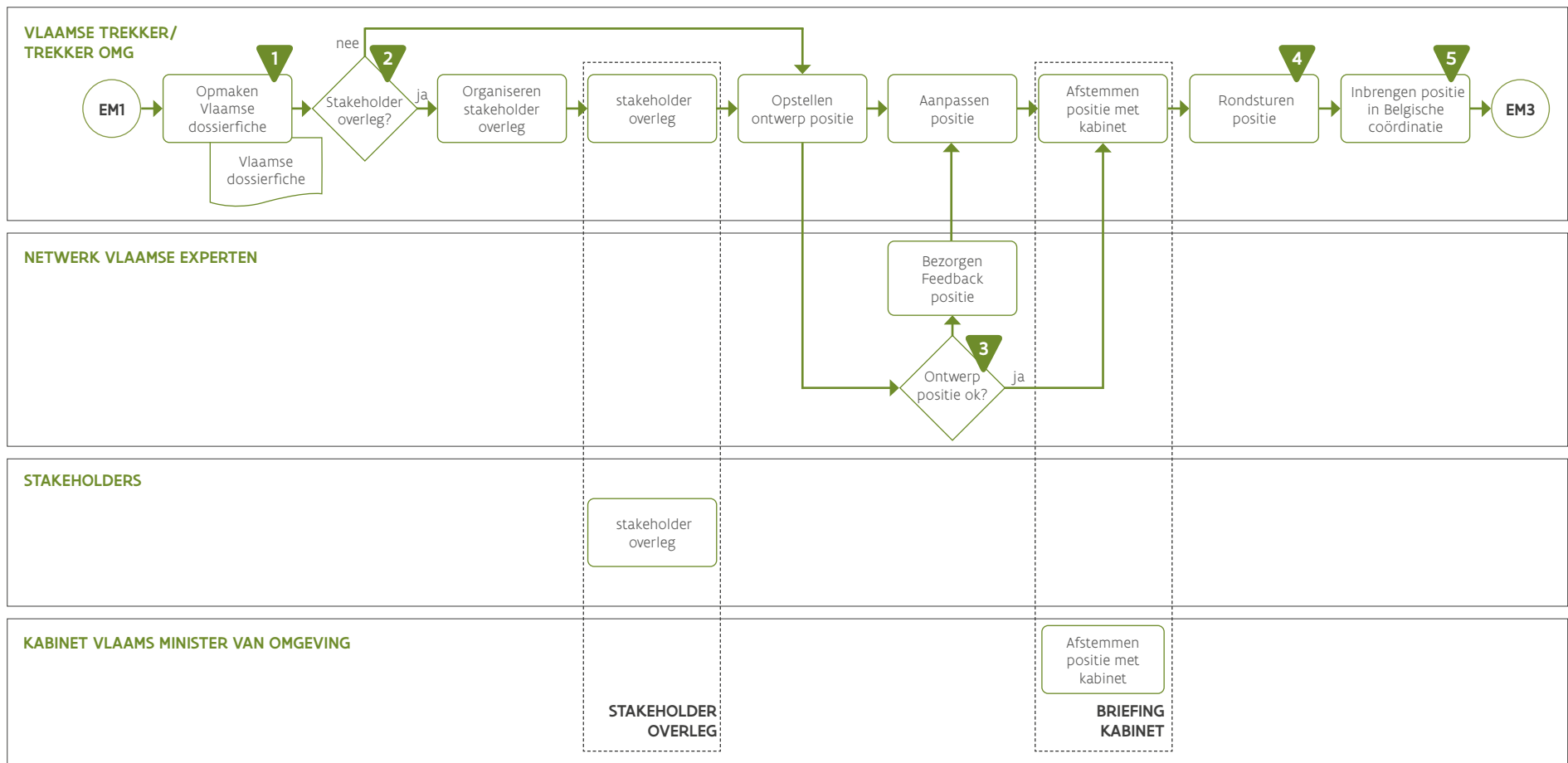
- 1** Vooraleer een voorstel uit te werken consulteert de Europese Commissie de expertengroepen waarin afgevaardigden van de lidstaten en/of andere actoren zich buigen over een dossier. De Commissie maakt ook gebruik van voorafgaandelijke publieke **raadplegingen**. Ook nationale/regionale/lokale overheden kunnen standpunten inbrengen via expertengroepen en raadplegingen. De betrokken Vlaamse experts moeten dus tijdig het dossier signaleren zodat de afweging gemaakt kan worden of het dossier opgevolgd moet worden en of er al een Vlaams/Belgisch standpunt ingebracht dient te worden bij de raadpleging. Ook de procescoördinatoren spelen een rol bij het opsporen van nieuwe dossiers. Zo is het jaarlijkse Commissie Werkprogramma ook een moment in het najaar waarop nieuwe Europese dossiers op de radar komen.
- 2** Een milieustandpunt is zowel nodig voor strikte milieudossiers als voor dossiers waarbij ook andere beleidsdomeinen inhoudelijk betrokken zijn (transversale dossiers). Voor **transversale dossiers** moet bepaald worden of OMG (**regiedossiers**) of een ander beleidsdomein (**integratiedossiers**) de regie op zich neemt. Ook voor integratiedossiers is het nodig om een standpunt van het beleidsdomein OMG in te brengen in de Vlaamse en Belgische coördinatie. Dit gebeurt via aparte structuren waar deze leidraad niet verder op ingaat.
- 3** Binnen het VOIO wordt een trekker en experts van OMG aangeduid. Deze info wordt bijgehouden in de VOIO-overzichtslijst van EU-dossiers.

4 Indien er op Vlaams overheidsniveau meerdere beleidsdomeinen betrokken zijn bij het dossier, wordt binnen het SOIA een Vlaamse trekker van OMG (bij regiedossiers OMG) of van een ander beleidsdomein (bij integratiedossiers) aangeduid, alsook experts van de betrokken beleidsdomeinen. In het geval van integratiedossiers zorgt de OMG-trekker voor de inbreng van de OMG-positie in het Vlaams netwerk.

5 Zowel binnen het VOIO als het SOIA wordt de opportuniteit en beschikbaarheid van een 'Vlaamse' CCIM-piloot voor de Belgische coördinatie nagegaan. Het is uiteindelijk het kabinet van de Vlaamse Minister van Omgeving dat via het CCIM plenair de eventuele voordracht van een CCIM piloot bevestigt.

Het CCIM plenair beslist op basis van de actualiteit (raadplegingen, Commissie Werkprogramma) over de opstart van nieuwe dossiernetwerken en over de aanduiding van de bijhorende piloten. Ook voor 'integratiedossiers' kan een CCIM-piloot en CCIM-dossiernetwerk samengesteld worden. Dit gebeurt als de filière waaronder de regie valt gebundelde CCIM-input verwacht of als er omwille van specifieke materie geen piloot gevonden wordt bij de verantwoordelijke filière

Het CCIM houdt een overzicht bij van alle dossiernetwerken, met telkens vermelding van de piloten en betrokken experts.

EM2. Opmaak Vlaamse positie/OMG-positie

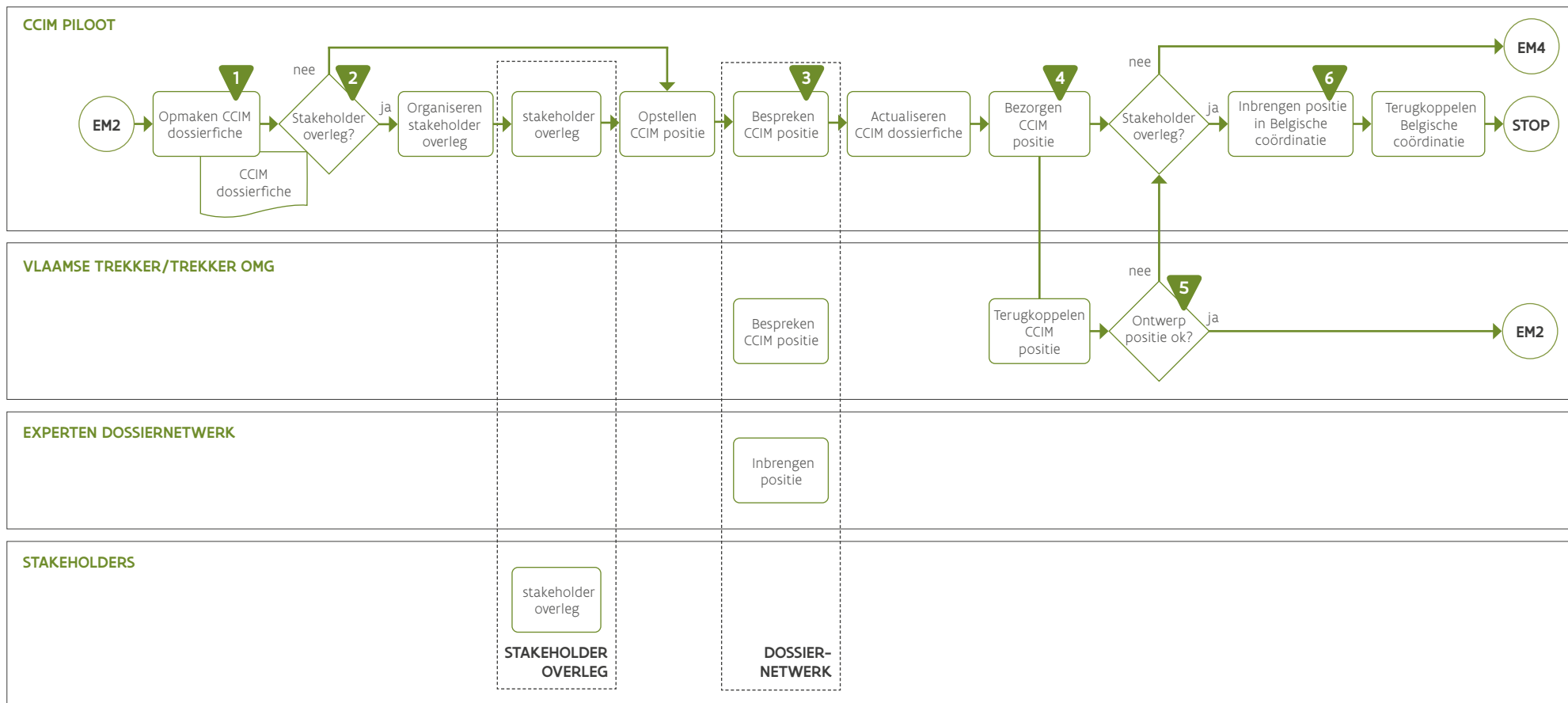
4.2. Opmaak Vlaamse positie/OMG-positie

Zie stroomschema EM2

AANDACHTSPUNTEN

- 1** Voor regiedossiers OMG dient door de Vlaamse trekker een Vlaamse dossierfiche opgemaakt en geactualiseerd te worden tijdens de Vlaamse positiebepaling. De fiche bevat een luik met algemene info over het Europees milieudossier, een beschrijving van de Vlaamse context (impact op Vlaanderen) en het voorstel van Vlaamse positie. De Vlaamse positie is het mandaat voor de Vlaamse trekker bij de coördinatie op Belgisch en Europees niveau.
- 2** Alle relevante stakeholders worden zo vroeg mogelijk in het proces geraadpleegd. Uit efficiëntieoverwegingen gebeurt stakeholderoverleg in de eerste plaats op het niveau van het CCIM (zie 3.3. CCIM positie). Indien nuttig bevonden, kan dit aangevuld worden met stakeholderoverleg op Vlaams niveau. De input verkregen van de stakeholders (intern en extern) wordt gebruikt bij het opstellen van de Vlaamse positie (regiedossiers)/OMG-positie (integratiedossiers) door de Vlaamse/OMG trekker. Indien het dossier dat vereist wordt soms in overleg met het kabinet beslist om voor de positiebepaling, ook een verdiepende impactstudie naar de juridische, economische en maatschappelijke gevolgen uit te voeren.
- 3** De ontwerppositie wordt door de Vlaamse trekker/trekker OMG voorgelegd aan de aangeduide experts in het Vlaams/OMG netwerk. Het aftoetsen van de positie gebeurt in het algemeen door middel van een e-mailconsultatie. Indien wenselijk en praktisch haalbaar wordt een overlegvergadering met de experts voorzien. Voor integratiedossiers brengt de OMG-trekker als expert het milieustandpunt in bij de coördinatie door de Vlaamse trekker.
- 4** De Vlaamse trekker/trekker OMG zorgt voor de nodige politieke afstemming. Meestal gebeurt dit door een vergadering op het kabinet waar de fiche met het ontwerp van Vlaamse positie/OMG positie wordt voorgesteld voor feedback door het kabinet en wordt afgewerkt. Deze vergadering wordt bijgewoond door de bevoegde kabinetsmedewerker(s), de trekker, de milieuattaché (bij bespreking in WPE) en de procescoördinator en resulteert in een mandaat van het kabinet.

Afhankelijk van het dossier en de fase waarin het dossier zich bevindt kan het gaan om een duidelijk afgebakend mandaat van het kabinet of om een mandaat op hoofdlijnen met onderhandelingsmarge. Voor integratiedossiers wordt er niet altijd gebruik gemaakt van een OMG-dossierfiche. Dit is bv. het geval als er een Vlaamse fiche van het coördinerend domein beschikbaar is. Toch is het belangrijk dat de trekker van OMG een onderhandelingsmandaat krijgt van het kabinet van de Vlaamse Minister van Omgeving voor wat betreft het in te brengen omgevingsstandpunt.
- 5** De overeengekomen Vlaamse positie/OMG-positie wordt bezorgd aan de het Vlaams netwerk, de Vlaamse milieuattaché, de bevoegde procescoördinator, het aanspreekpunt EU-beleid, de teamverantwoordelijke team internationaal en het afdelingshoofd SIDO. Voor strategische dossiers wordt op dit moment reeds proactief ambtelijk en diplomatiek gezocht naar allianties met partners binnen en buiten BE.

EM3. Opmaak CCIM positie

4.3. Opmaak CCIM-positie

Zie stroomschema EM3

AANDACHTSPUNTEN

1 De piloot zorgt voor de opmaak en/of actualisering van een CCIM-dossierfiche, in samenwerking met de leden van het dossiernetwerk. Voor het onderdeel 'positie-bepaling' van de fiche wordt met unanimité gewerkt. De leden van het dossiernetwerk zorgen dat zij daarbij gemandateerd zijn door hun respectievelijke kabinetten. Op die manier komt een CCIM-positie tot stand, die een mandaat van alle betrokken overheden geeft voor de coördinatie op Europees niveau (regiedossiers) of de inbreng van het milieustandpunt in het Belgische coördinatieproces (integratiedossiers).

De CCIM-dossierfiche wordt beheerd en voortdurend geactualiseerd door de CCIM-piloot.

2 Op Belgisch niveau wordt, indien nuttig bevonden, een raadpleging van stakeholders georganiseerd. Dit voorafgaand aan de afronding van de Belgische positiebepaling, zodat de stakeholderconsultatie hiervoor ook input kan bieden. Er kan eerder ook al teruggevallen worden op informele contacten met de verschillende stakeholders en publiek beschikbare informatie over hun posities.

3 De afstemming van de CCIM-positie binnen het dossiernetwerk gebeurt veelal via e-mailconsultatie. De piloot maakt daarbij gebruik van een e-mail "role systeem" waarbij automatisch het volledige netwerk aangeschreven wordt. Bij de opstart van een nieuw dossier of bij een nieuwe wending in een bestaand dossier kan de CCIM-piloot ook een gezamenlijke overlegvergadering met het dossiernetwerk voorzien.

De CCIM-piloot coördineert het dossiernetwerk en zorgt dat er naar een CCIM-positie toegewerkt wordt met unanimité binnen het dossiernetwerk. Bij aanhoudende meningsverschillen wordt een DGE-vergadering voorzien op vraag van de PV of van een kabinet. In afwachting van een unanieme positie onthoudt België zich in de Raad. De CCIM-piloot zorgt voor informatie-uitwisseling tussen de leden van het dossiernetwerk. De Vlaamse trekker/trekker OMG en de experts bewaken de respectievelijke posities. Indien de CCIM piloot en de Vlaamse trekker/trekker OMG één en dezelfde persoon zijn, moet deze trachten beide taken zo goed mogelijk te combineren.

4 De CCIM-piloot bezorgt geactualiseerde versies van de CCIM-dossierfiche aan de leden van het dossiernetwerk.

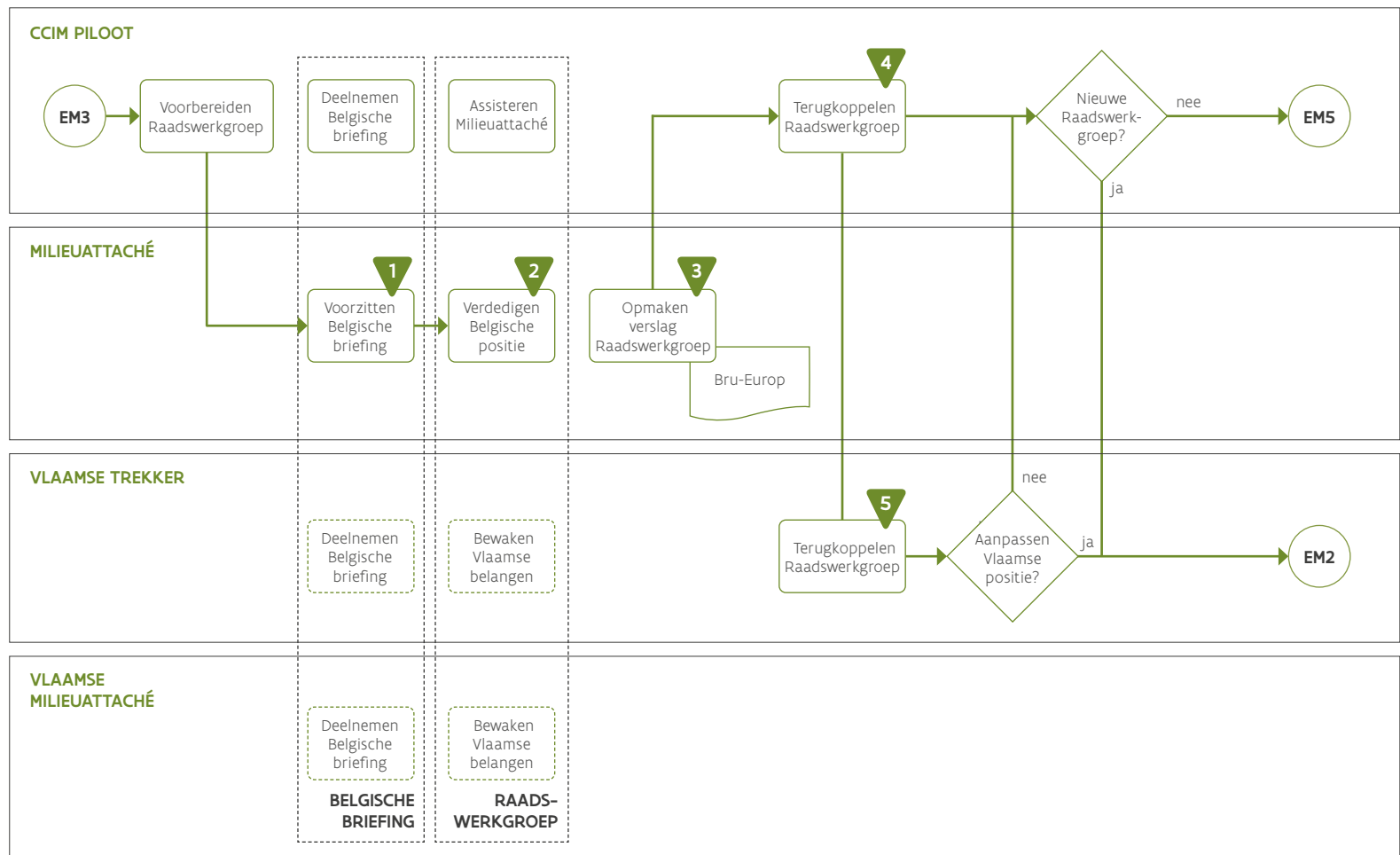
De Vlaamse trekker/trekker OMG kan duiding geven bij de CCIM-positie aan het Vlaams netwerk, de Vlaamse milieuattaché, de bevoegde procescoördinator, het aanspreekpunt EU-beleid, de teamverantwoordelijke team internationaal en het afdelingshoofd SIDO.

5 De Vlaamse trekker/trekker OMG ziet erop toe dat de Vlaamse positie/OMG positie wordt opgenomen in de Belgische positiebepaling. Indien daarbij knelpunten opduiken, legt de trekker dit voor aan het Vlaams netwerk ter verfijning van de Vlaamse positie. Daarbij zorgt de trekker ook voor de nodige afstemming met het kabinet van de Minister van Omgeving die kan overleggen met andere Vlaamse kabinetten en een DGE kan vragen.

Bij integratiedossiers wordt de CCIM-positie door de CCIM-piloot overgemaakt aan de Belgische coördinatie van het beleidsdomein dat instaat voor de regie van het dossier. Indien nodig vertegenwoordigt de CCIM-piloot het CCIM-netwerk op Belgische coördinatievergaderingen over het dossier. De CCIM-piloot voorziet ook in informatie doorstroming van en naar het CCIM-dossiernetwerk.

Indien er voor integratiedossiers geen CCIM-dossiernetwerk en -piloot bestaat, zorgt de procescoördinator samen met de OMG-trekker voor de inbreng van het OMG-standpunt in de specifieke Vlaamse en Belgische overlegstructuren van de domeinen in kwestie, en dit voordat het dossier geagendeerd wordt op DGE.

Voor integratiedossiers eindigt de procedure voor OMG bij de inbreng van het omgevingsstandpunt in de Belgische coördinatie tot aan het DGE-overleg. Op EU-niveau zal het coördinerende beleidsdomein de onderhandelingen verder opvolgen. De betrokken CCIM-piloot/trekker OMG blijven wel op de hoogte door regelmatige terugkoppeling van het coördinerende beleidsdomein op Belgisch/Vlaams niveau.

EM4. Raadswerkgroep Leefmilieu

4.4. Raadswerkgroep Leefmilieu

Zie stroomschema EM4

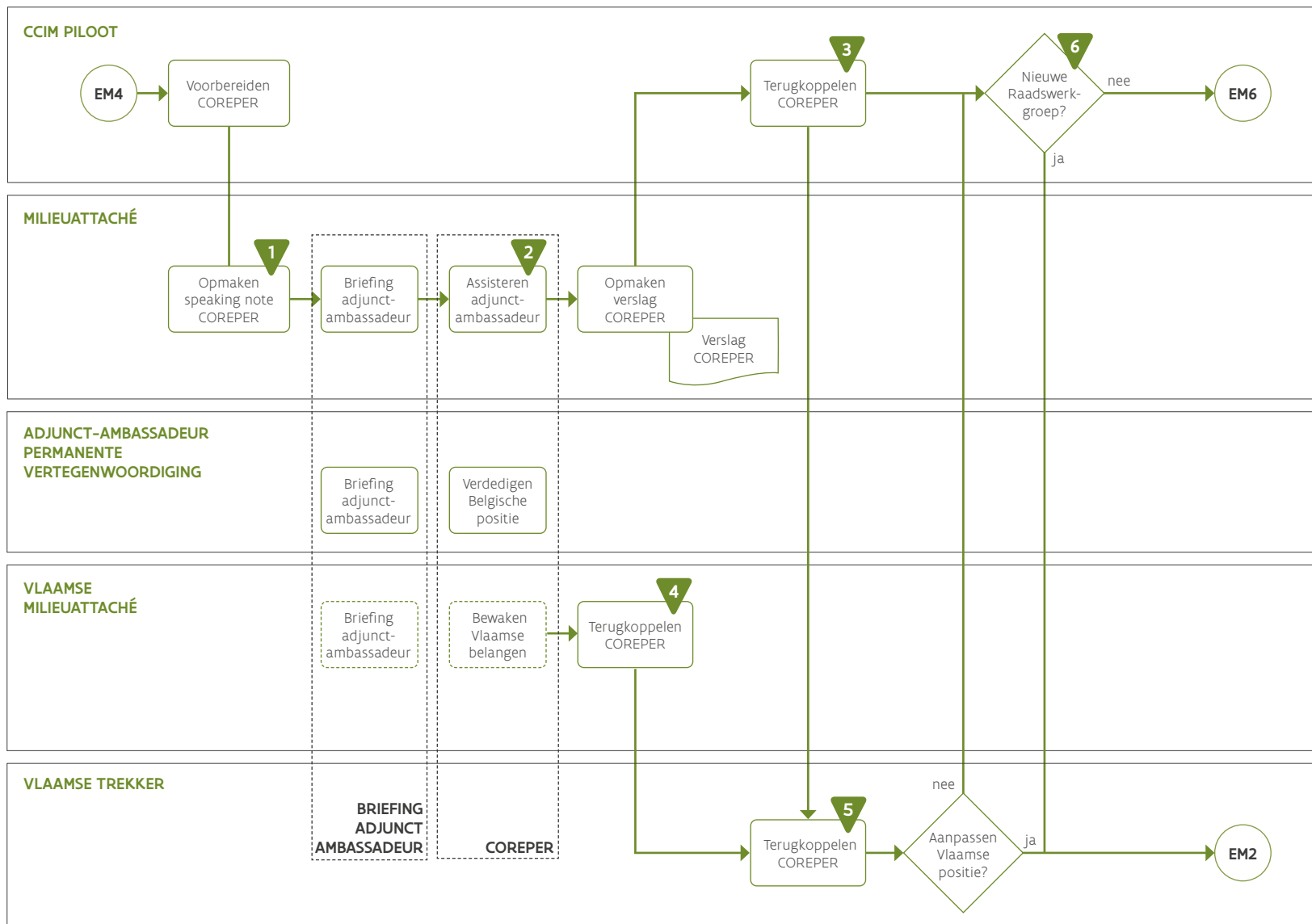
AANDACHTSPUNTEN

- 1** Per Europees milieudossier wordt een milieuattaché aangeduid binnen het team van milieuattachés op de PV. De attaché maakt de nodige afspraken met de CCIM-piloot voor de opvolging van de raadswerkgroepen (voorbereiding Belgische positie, verslaggeving, externe contacten). De bespreking in de raadswerkgroep wordt meestal voorafgegaan door een Belgische briefing door de CCIM-piloot ten behoeve van de milieuattaché, en eventuele experts en attachés. Indien de CCIM-piloot geen Vlaamse ambtenaar is, zien de Vlaamse trekker en/of de Vlaamse milieuattaché erop toe dat de Vlaamse belangen voldoende meegenomen worden.
- 2** De milieuattaché is Belgisch vertegenwoordiger en treedt op als vertolker van het Belgische standpunt in de raadswerkgroep. Indien er (nog) geen unanieme Belgische positie is, mag de attaché ook geen positie innemen in de raadswerkgroep. De CCIM-piloot assisteert de milieuattaché waar nodig. Indien de CCIM-piloot geen Vlaamse ambtenaar is, zien de Vlaamse trekker en/of de Vlaamse milieuattaché erop toe dat de Vlaamse belangen meegenomen worden in een correcte vertolking van de Belgische positie.
- 3** De milieuattaché maakt een verslag op van de raadswerkgroep, de 'Bru-Europ'. Dit verslag bevat een samenvatting van de bespreking in de raadswerkgroep, van de technische bespreking, de eventuele Belgische inbreng en de verdere procedure. De Bru-Europ wordt gevalideerd door de ambassadeur van de PV en verspreid binnen het CCIM dossiernetwerk.

- 4** Op basis van de Bru-Europ zorgt de CCIM-piloot voor de nodige terugkoppeling van de raadswerkgroep naar de leden van het dossiernetwerk. Waar relevant blikst de CCIM-piloot daarbij ook vooruit op de volgende stappen in de bespreking en zorgt voor instructies naar het dossiernetwerk voor de Belgische voorbereiding daarop.

- 5** De Vlaamse trekker informeert op zijn beurt het Vlaams netwerk, de Vlaamse milieuattaché, de bevoegde themacoördinator, de teamverantwoordelijke team internationaal en het afdelingshoofd SIDO.

De Vlaamse trekker/trekker OMG ziet er daarbij op toe dat de Vlaamse positie/OMG positie voldoende aan bod komt in de Belgische positiebepaling. Indien daarbij knelpunten opduiken, legt de trekker dit voor aan het Vlaams netwerk ter verfijning van de Vlaamse positie. Daarbij zorgt de trekker ook voor de nodige afstemming met het kabinet van de Minister van Omgeving.

4.5. Coreper

Zie stroomschema EM5

AANDACHTSPUNTEN

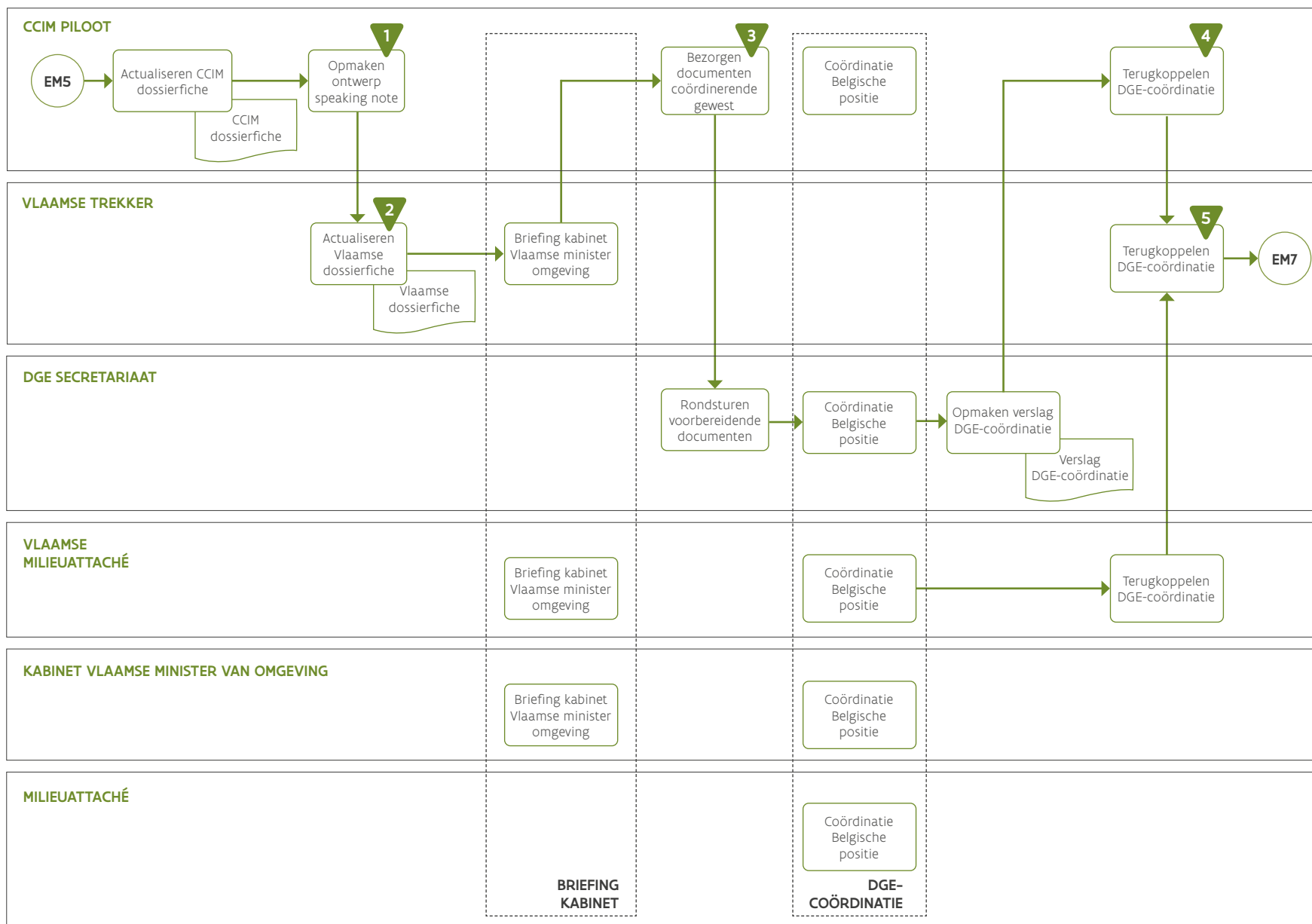
- 1 De voor het dossier aangeduide milieuattaché (conform interne afspraken op de PV) maakt een speaking note op voor de Adjunct-ambassadeur. Voor aanvang van het COREPER, in geval van leefmilieu steeds COREPER I, wordt een briefing van de Adjunct-ambassadeur voorzien. De Vlaamse milieuattaché probeert ook aanwezig te zijn om erop toe te zien dat de Vlaamse belangen meegenomen worden in een correcte weergave van de Belgische positie.
- 2 Op het COREPER zelf zijn enkel de voor dat dossier bevoegde milieuattaché en de Adjunct-ambassadeur aanwezig. De CCIM-piloot en de Vlaamse trekker kunnen zelf niet deelnemen aan het COREPER, maar ontvangen na afloop wel een debriefing door de milieu attaché.
- 3 De CCIM-piloot zorgt voor de nodige informatiedoorstroom van het COREPER naar de leden van het dossiernetwerk, gebruik makende van het verslag van de milieu attaché.
- 4 Indien de Vlaamse milieuattaché aanwezig was bij het COREPER, koppelt deze informeel terug naar de Vlaamse trekker. Op die manier is de Vlaamse trekker rechtstreeks op de hoogte van de bespreking en moet deze niet wachten op de terugkoppeling van de CCIM-piloot.

De Vlaamse trekker informeert het Vlaams netwerk, de bevoegde procescoördinator, de teamverantwoordelijke team internationaal en het afdelingshoofd SIDO.

- 5 De Vlaamse trekker bekijkt of het nodig is om de Vlaamse positie/OMG-positie aan te passen op basis van de besprekingen van het COREPER. De Vlaamse trekker/trekker OMG bewaakt daarbij dat de Vlaamse positie/OMG positie voldoende aan bod komt in de Belgische positiebepaling. Indien er knelpunten opduiken, legt de trekker dit voor aan het Vlaams netwerk ter verfijning van de Vlaamse positie. Daarbij zorgt de trekker ook voor de nodige afstemming met het kabinet van de Minister van Omgeving.

Bij goedkeuring van de onderhandelingsstekst door het COREPER, zorgt de Vlaamse trekker voor de finale aanpassingen aan de Vlaamse dossierfiche, alvorens dit terug te koppelen naar bovenstaande betrokkenen.

- 6 Na bespreking in het COREPER kan het dossier ofwel geagendeerd worden op de Raad Leefmilieu (voor verdere bespreking en beslissing tussen de milieuministers, of voor bevestiging van de unanimité bereikt op COREPER), ofwel teruggestuurd worden naar een raads werkgroep. In het laatste geval moeten de trekker en piloot in hun respectievelijke netwerk de positie in heroverweging nemen, rekening houdende met de nieuwe elementen in het dossier.

EM6. DGE-coördinatie

4.6. DGE-coördinatie

Zie stroomschema EM6

AANDACHTSPUNTEN

- 1 De CCIM-piloot zorgt voorafgaand aan DGE via het dossiernetwerk voor een geactualiseerde CCIM-dossierfiche, waarbij de ontwerppositie voor een unanieme beslissing wordt voorgelegd op de DGE-coördinatie ter voorbereiding van de Raad Leefmilieu.

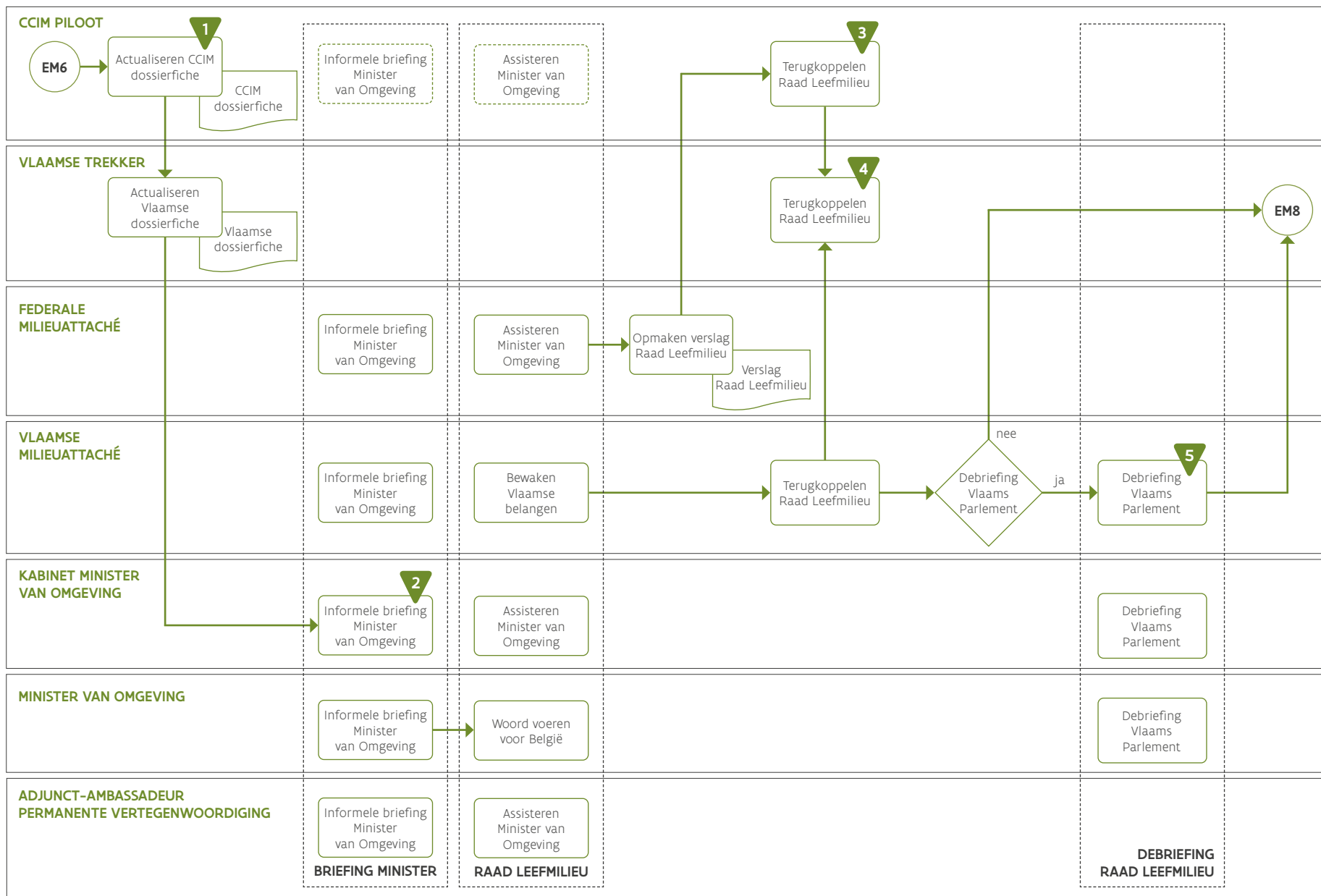
Er kan ook een ad hoc DGE georganiseerd worden wanneer er, bij blijvende meningsverschillen in een dossiernetwerk, nood is aan politieke afstemming rond de Belgische positie. Indien er binnen het dossiernetwerk geen algemene unanimité wordt bereikt, legt de piloot de intra-Belgische meningsverschillen via de dossierfiche voor aan DGE. Ofwel bereikt DGE na politieke afstemming toch unanimité, zo niet moet België zich op Europees niveau onthouden over die punten.

Er vindt steeds een DGE plaats ter voorbereiding van de Raad Leefmilieu. In dat geval zorgt het coördinerend gewest, dat op dat moment volgens de toerbeurt-regeling woordvoerder is voor België in de Raad Leefmilieu, voor instructies naar de betrokken CCIM-piloten. De piloten maken via het dossiernetwerk een dossierfiche met daarin ontwerp speaking notes voor de Minister van Leefmilieu die op dat moment woordvoerder voor België is in de Raad Leefmilieu. Soms gebeurt het ook dat er voor Coreper een DGE plaatsvindt of een DGE stilteprocedure wordt gehouden rond een specifiek dossier waarover er nog geen duidelijkheid is rond de in te brengen Belgische positie.

- 2 Voorafgaand aan DGE wordt specifiek voor het kabinet van de Vlaamse minister, met betrokkenheid van de Vlaamse trekkers, ook een briefingvergadering georganiseerd door team internationaal, afdeling SIDO van het Departement Omgeving. Op deze vergadering wordt op basis van de beschikbare documenten (CCIM dossierfiche, Vlaamse dossierfiche) het Vlaams mandaat voor DGE bepaald.

De CCIM-piloot bezorgt voorafgaand aan DGE de voorbereidende documenten (dossierfiche, Europese basisdocumenten...) aan het dossiernetwerk, het coördinerende gewest en aan het secretariaat van DGE dat zorgt voor de verdere verspreiding van de documenten aan de leden van de DGE-vergadering.

- 3 Het DGE-secretariaat zorgt voor een verslag van de DGE-coördinatie, met daarin het unaniem vastgestelde mandaat voor de Europese besprekingen. De CCIM-piloot verspreidt die informatie in het CCIM-dossiernetwerk Team Internationaal, afdeling SIDO van het Departement Omgeving koppelt terug van de DGE-coördinatie naar de Vlaamse trekker, voor verdere verspreiding naar het Vlaams netwerk.

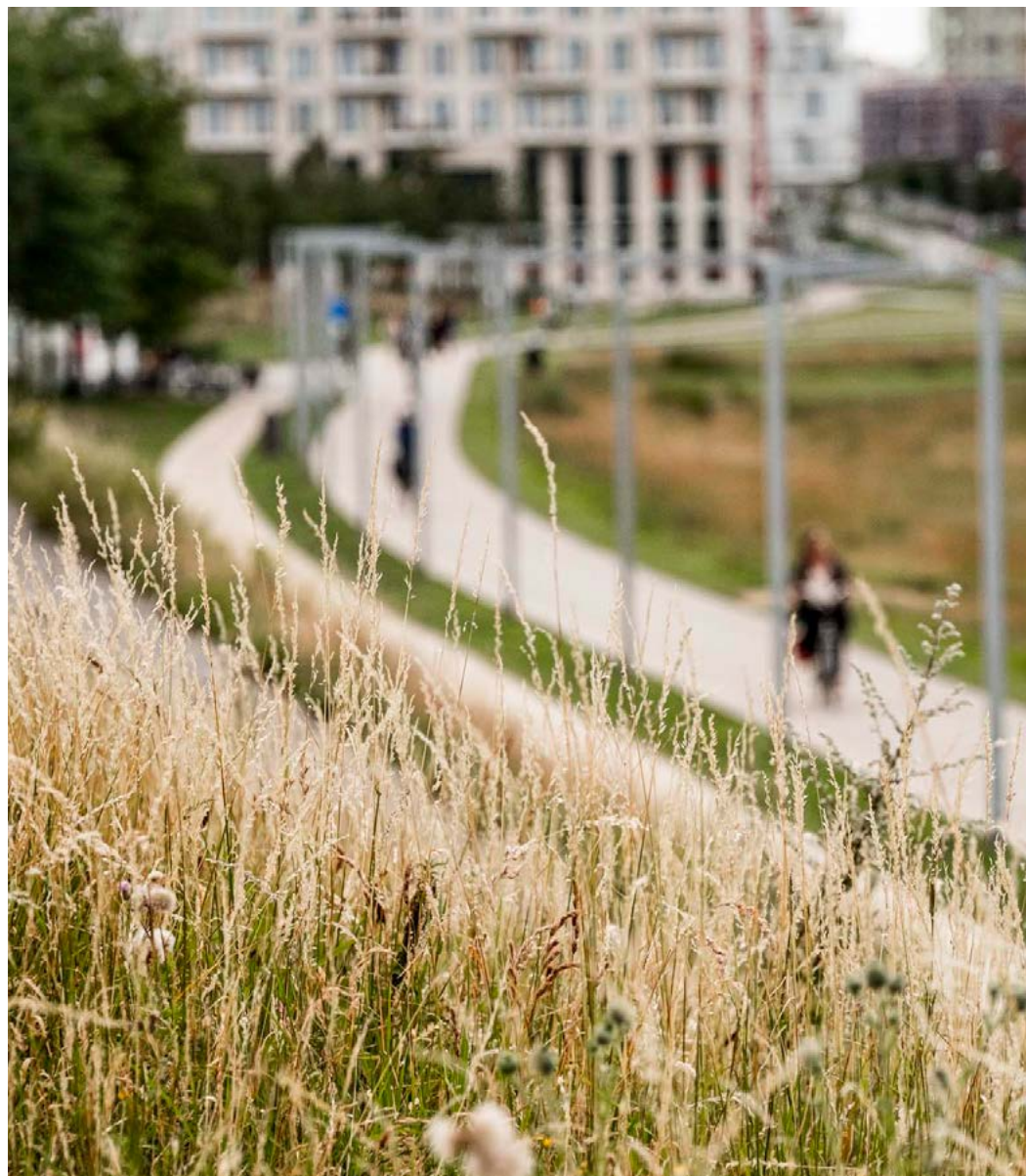
4.7. Raad Leefmilieu

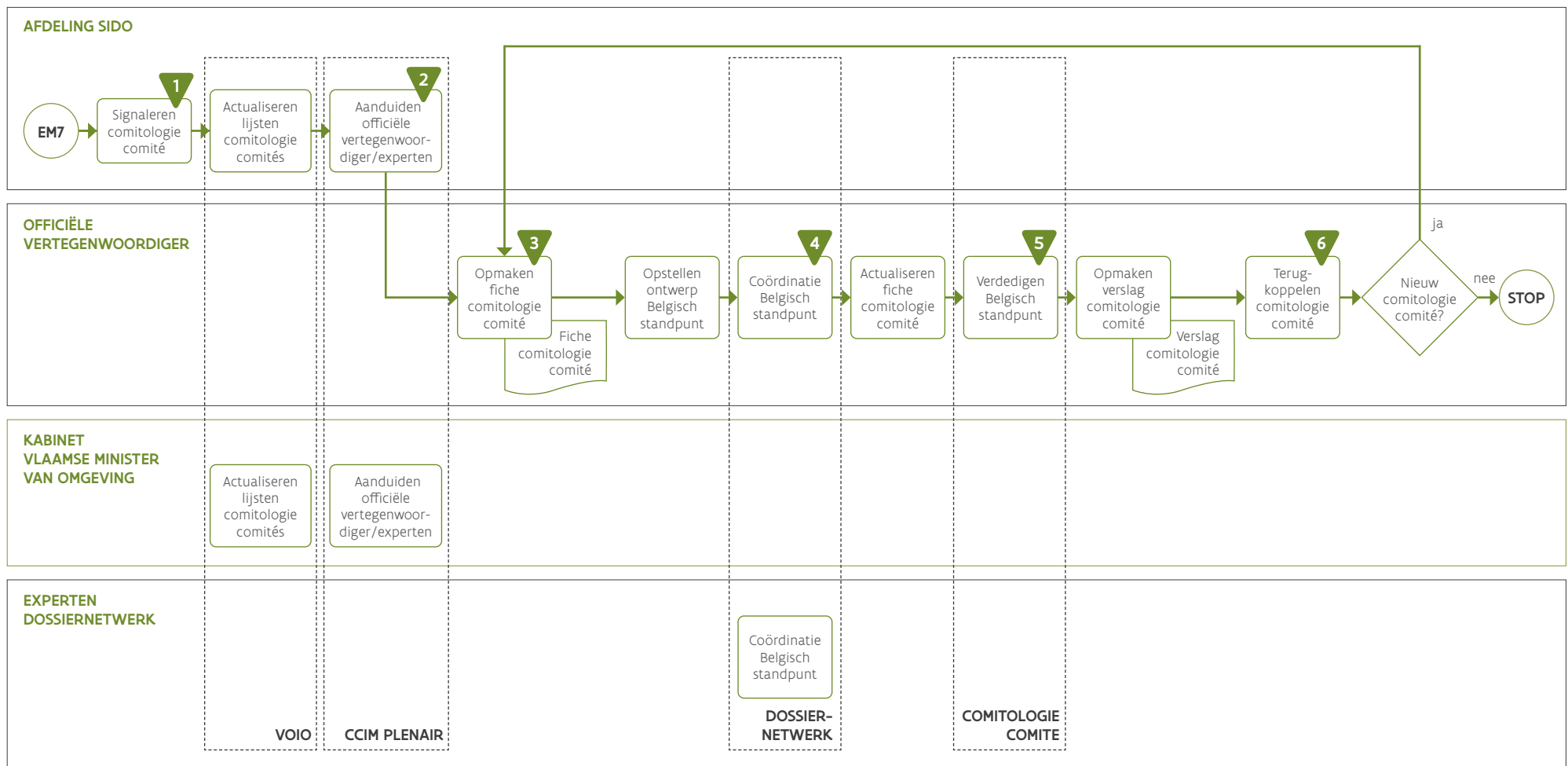
Zie stroomschema EM7

AANDACHTSPUNTEN

- 1** De CCIM-piloot werkt de dossierfiche bij op basis van het verslag van de DGE-coördinatie, en zorgt in samenwerking met de bevoegde attaché voor de finale speaking notes als verwoording van de unanieme beslissing van de DGE-coördinatie. De hele CCIM-dossierfiche, inclusief speaking notes, wordt bezorgd aan het kabinet van de minister die België op dat moment vertegenwoordigt in de Raad Leefmilieu.
- 2** Juist vóór de Raad Leefmilieu vindt er een briefing plaats ten behoeve van de Minister van Leefmilieu die op dat moment woordvoerder is voor België, voorgezeten door de adjunct-ambassadeur van de PV en in aanwezigheid van de milieu attachés, een kabinetslid van de woordvoerende minister, kabinetsleden van de overige milieuministers binnen België. In bepaalde gevallen wordt de CCIM-piloot daarvoor ook uitgenodigd voor inhoudelijke ondersteuning.

Ook tijdens de Raad kan er nog ad hoc overleg plaatsvinden binnen de Belgische delegatie om nieuwe ontwikkelingen te bespreken.
- 3** De milieuattachés zorgen voor een snel verslag van de Raad Leefmilieu. De CCIM-piloot bezorgt dit aan de leden van het dossiernetwerk.
- 4** Team Internationaal, afdeling SIDO van het Departement Omgeving koppelt terug van de DGE-coördinatie naar de Vlaamse trekker, voor verdere verspreiding naar het Vlaams dossiernetwerk.
- 5** Op verzoek van de dienst Europa en/of de Commissie Leefmilieu van het Vlaams Parlement aan het kabinet van de Vlaamse Minister van Omgeving wordt bekeken of er een debriefing van de Raad Leefmilieu voor de parlementsleden georganiseerd kan worden. Dit wordt dan opgenomen door de Minister van Omgeving (indien mogelijk) en het kabinet, met ondersteuning van de Vlaamse milieuattaché.

4.8. Comitologie

Zie stroomschema EM8

AANDACHTSPUNTEN

1 Team Internationaal van het Departement Omgeving houdt de installatie van eventuele nieuwe comitologiecomités in de gaten. Nieuwe comités worden eerder uitzonderlijk opgericht door nieuwe EU-wetgeving. Meestal verloopt het comitologieproces in bestaande comités.

2 Het CCIM-plenair duidt officiële vertegenwoordigers en dossiernetwerken aan voor eventuele nieuwe comitologiecomités op vlak van milieubeleid.

Het CCIM-secretariaat houdt een actuele lijst bij van comitologiecomités en bijhorende vertegenwoordigers en experts aangeduid door het CCIM.

3 De officieel vertegenwoordiger kan een fiche comitologiecomité opmaken, naar analogie van de CCIM dossierfiche. De fiche wordt gebruikt tijdens de Belgische coördinatie en de Europese onderhandelingen en bevat o.a. een voorstel van Belgisch standpunt, de posities van andere lidstaten alsook een overzicht van de knelpunten. De fiche wordt gebruikt als mandaat voor de besprekingen in comitologie, voor informatie-uitwisseling en voor terugkoppeling naar het dossiernetwerk en het CCIM plenair.

De officiële vertegenwoordiger bepaalt het Belgische standpunt door coördinatie met de experts van het dossiernetwerk. Hierbij wordt met unanimiteit gewerkt. De leden van het dossiernetwerk zorgen dat zij daarbij gemandateerd zijn. Op die manier komt een CCIM-positie tot stand, die een mandaat van alle betrokken overheden geeft voor de coördinatie op Europees niveau.

4 De officiële vertegenwoordiger kan coördineren via e-mail consultatie of kan vergaderingen beleggen. De officiële vertegenwoordiger zorgt voor de verspreiding van de werkdocumenten en andere relevante informatie voor het bepalen van het Belgische standpunt naar de experts.

5 De officiële vertegenwoordiger neemt zelf deel aan het comitologiecomité en verdedigt het gecoördineerde Belgische standpunt. De officiële vertegenwoordiger stelt een verslag op van het comitologiecomité.

6 De officiële vertegenwoordiger koppelt de bespreking in het comitologiecomité terug naar de experts van het dossiernetwerk en het CCIM plenair.

Bijlage 1

SAMENWERKINGSAKKOORD VERTEGENWOORDIGING EU

8 MAART 1994 - SAMENWERKINGSAKKOORD TUSSEN DE FEDERALE STAAT, DE GEMEENSCHAPPEN EN DE GEWESTEN, MET BETREKKING TOT DE VERTEGENWOORDIGING VAN HET KONINKRIJK BELGIË IN DE MINISTERRAAD VAN DE EUROPESE UNIE.

Gelet op artikelen 1, 2, 3, 33, 34, 35, 39, 127-130, 167, 168 van de Grondwet ; Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd door de wet van 8 augustus 1988, de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten, de bijzondere wet van 5 mei 1993 betreffende de internationale betrekkingen van de Gemeenschappen en de Gewesten en de bijzondere wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale Staatsstructuur, inzonderheid de artikelen 4, 5, 6, 6bis, 81, Par. 6, 92bis, Par. 1 en Par. 4bis;

Gelet op de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen, gewijzigd door de bijzondere wet van 5 mei 1993 betreffende de internationale betrekkingen van de Gemeenschappen en de Gewesten en de bijzondere wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale Staatsstructuur, inzonderheid de artikelen 4, 42, 60 ;

Gelet op de wet van 31 december 1983 tot hervorming der instellingen voor de Duitstalige Gemeenschap, gewijzigd door de wet van 18 juli 1990 en de wet van 5 mei 1993 betreffende de internationale betrekkingen van de Gemeenschappen en de Gewesten, inzonderheid de artikelen 4, 6, 55bis;

Overwegende de artikelen 146 EEG, 27 EGKS en 116 EGA van de Verdragen van Parijs en Rome ter oprichting der Europese Gemeenschappen, zoals gewijzigd door de artikelen G, H en I van het Verdrag betreffende de Europese Unie, ondertekend te Maastricht op 7 februari 1992 ;

Overwegende dat, in het kader van de Europese Unie, de federale Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten naargelang hun respectievelijke bevoegdheden samenwerken ten einde er de belangen van België te vertegenwoordigen en de Europese constructie verder te zetten; Overwegende dat het noodzakelijk is regels vast te stellen in de interne rechtsorde waardoor

het Koninkrijk België als Lidstaat van de Europese Unie geldig kan deelnemen aan de werkzaamheden van de Ministerraad van die Unie ;

Overwegende de machtiging geschonken aan de gemeenschappelijke en gewestelijke regeringen om de Staat te binden binnen de Ministerraad van de Europese Unie, volgens in een samenwerkingsakkoord vast te leggen modaliteiten ;

De Staat, vertegenwoordigd door de heer W. Claes, Vice-Eerste Minister en Minister van Buitenlandse Zaken, Het Waalse Gewest, vertegenwoordigd door de heer R. Collignon, Minister-President, belast met de Economie, KMO's, Toerisme, Externe Betrekkingen, Buitenlandse Handel, Patrimonium, De Vlaamse Gemeenschap, vertegenwoordigd door de heer L. Van Den Brande , Minister-President en Vlaams Minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, De Duitstalige Gemeenschap, vertegenwoordigd door de heer J. Maraite, Minister-President, Minister van Financiën, Volksgezondheid, Gezin en Bejaarden, Sport, Toerisme, Internationale Betrekkingen en Monumenten en Landschappen, Het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest, vertegenwoordigd door de heer J. Chabert, Minister van Financiën, Begroting, Openbaar Ambt en Externe Betrekkingen, De Franse Gemeenschap, vertegenwoordigd door de heer M. Lebrun, Minister van Hoger Onderwijs, Wetenschappelijk Onderzoek en Internationale Betrekkingen,

kwamen het volgende overeen:

I. MACHTIGING

Artikel 1. Ten einde in optimale voorwaarden de vertegenwoordiging van het Koninkrijk België te verzekeren binnen de Ministerraad van de Europese Unie en in het kader van de machtiging gegeven door artikel 81, Par. 6 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd door de bijzondere wet van 5 mei 1993 betreffende de Internationale Betrekkingen van de Gemeenschappen en de Gewesten, geeft het huidig samenwerkingsakkoord hierna nauwkeurig de regels aan inzake coördinatie en vertegenwoordiging.

II. COÖRDINATIE

Art. 2. 1. De coördinatie met het oog op het bepalen van het Belgisch standpunt, zowel algemeen als voor elk punt van de dagorde van de Raden van de Europese Unie, wordt verzekerd in het kader van de “Bestuursdirectie Europese Zaken” van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, die het Voorzitterschap en het secretariaat van de vergaderingen waarneemt.

2. Deze coördinatie gebeurt vóór elke zitting van de Raad op systematische en horizontale wijze, welke ook het betrokken bevoegdheidsdomein weze. Daartoe worden tot alle coördinatievergaderingen uitgenodigd, de vertegenwoordigers van de Eerste Minister, van de Vice-Eerste Ministers, van de Minister van Europese Zaken, van de Voorzitters van de Gemeenschaps- en Gewestregeringen, van de leden van de Gemeenschaps- en Gewestregeringen bevoegd op het vlak van de Internationale Betrekkingen en van de Permanente Vertegenwoordiging bij de Europese Gemeenschappen, evenals de attachés van de Gemeenschappen en Gewesten.

De bevoegde federale, communautaire en regionale departementen evenals vertegenwoordigers van de functioneel bevoegde federale, communautaire en regionale Ministers worden uitgenodigd naargelang de dagorde van de vergaderingen.

3. Met het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie zal een afzonderlijk Samenwerkingsakkoord worden afgesloten over de betrokkenheid van deze laatste bij de coördinatieprocedures en bij de voorbereiding van de Belgische onderhandelingspositie.

4. Er wordt een proces-verbaal opgemaakt van elke coördinatievergadering, dat de namen van de deelnemers vermeldt. Dit proces-verbaal zal ambtshalve overgemaakt worden aan elk van de leden van de Interministeriële Conferentie voor het Buitenlands Beleid.

5. De verantwoordelijke van de Belgische zetel in de Ministerraad neemt alleen standpunten in over aangelegenheden waarover een voorafgaandelijke coördinatie, overeenkomstig de bepalingen van dit artikel heeft plaatsgevonden.

Art. 3. Voor technische materies kunnen ad hoc coördinaties georganiseerd worden. Deze coördinaties gebeuren onverminderd de bevoegdheden van de coördinatie binnen de “Bestuursdirectie Europese Zaken”. Er dient te worden gerapporteerd aan deze Bestuursdirectie en zodra de problemen een politieke dimensie inhouden, moeten zij bij deze Bestuursdirectie aanhangig gemaakt worden.

Art. 4. In geval van blijvend gebrek aan overeenstemming binnen de coördinatie georganiseerd door de Bestuursdirectie Europese Zaken, zal deze laatste binnen een termijn van maximum drie dagen het probleem bij het Secretariaat van de Interministeriële Conferentie van het Buitenlands Beleid aanhangig maken. In dit geval, zal deze met spoed vergaderen op het initiatief van haar Voorzitter.

Art. 5. Van zodra het Belgisch standpunt bepaald is binnen de coördinatie georganiseerd door de Bestuursdirectie Europese Zaken of eventueel krachtens artikel 4 binnen de Interministeriële Conferentie voor het Buitenlands Beleid, zendt de Minister van Buitenlandse Zaken de instructies naar de Permanente Vertegenwoordiging bij de Europese Gemeenschappen, met kopie aan de betrokken Federale, Gemeenschaps- of Gewestministers.

Art. 6. 1. Als, ter zitting van de Raad of van het Comité van Permanente Vertegenwoordigers (COREPER), het Belgisch standpunt, vastgesteld volgens de procedures ingesteld door dit Akkoord, dringend aangepast moet worden teneinde zinvol deel te nemen aan de besluitvorming in deze instanties, dan neemt de verantwoordelijke van de Belgische zetel de nodige contacten daartoe.

2. Als bij gebrek aan tijd of ingeval van blijvend gebrek aan overeenstemming deze verantwoordelijke zich moet uitspreken zonder de gelegenheid te hebben gehad om de nodige contacten te nemen, kan hij zich, uitzonderlijk “ad referendum” aansluiten bij het standpunt dat het best aansluit bij het algemeen belang. Het definitieve standpunt van België zal aan het Voorzitterschap kenbaar gemaakt worden binnen een termijn van maximaal drie dagen na regeling van het probleem op intern niveau.

III. VERTEGENWOORDIGING

Art. 7. 1. De Interministeriële Conferentie voor het Buitenlands Beleid beslist eveneens over de verdeling tussen de Federale Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten van de vertegenwoordiging van het Koninkrijk in de Raad, naargelang de configuratie van deze laatste. Deze beslissing is opgenomen in bijlage I van dit Akkoord. Zij kan naderhand aangepast of herzien worden.

2. Als de Gemeenschappen en/of Gewesten voor België moeten zetelen in de Raad van de Europese Unie, wordt een rotatiesysteem vastgesteld, rekening houdend met het werktempo van de Europese Gemeenschappen.

Het rotatiesysteem afgesproken tussen de Gemeenschappen of Gewesten wordt ter goedkeuring voorgelegd aan de Interministeriële Conferentie voor het Buitenlands Beleid en is opgenomen in bijlage II van dit Akkoord. Het kan naderhand aangepast of herzien worden.

Art. 8. De Interministeriële Conferentie voor het Buitenlands Beleid stelt de lijst op van de Ministers van elk van de entiteiten van het Koninkrijk die kunnen zetelen voor België in de Raden van de Europese Unie.

Deze lijst wordt opgesteld telkens de samenstelling van de Regeringen van het Koninkrijk wordt gewijzigd of vernieuwd, en wordt ter kennis gebracht van het Secretariaat-Generaal van de Raden van de Europese Unie door de Minister van Buitenlandse Zaken.

Art. 9. De aanduiding van de Minister die gelast wordt België te vertegenwoordigen in de Raad, wordt geformaliseerd in het kader van de coördinatie Europese Zaken of eventueel krachtens artikel 4 binnen de Interministeriële Conferentie voor het Buitenlands Beleid, vóór elke Raad, en genotificeerd door de Minister van Buitenlandse Zaken, via de Permanente Vertegenwoordiging, aan het Secretariaat-Generaal van de Raad van de Europese Unie.

Art. 10. 1. De vertegenwoordiging van België wordt tijdens de volledige duur van de zitting van de Raad door één enkele Minister waargenomen, namelijk de zetelende Minister. Deze zal tevens de enige woordvoerder van de delegatie zijn bevoegd om België bij de stemmingen te verbinden. Bij afwezigheid van voornoemde zetelende Minister, wordt de Belgische zetel bezet door de Permanente Vertegenwoordiger van België bij de Europese Gemeenschappen of door zijn adjunct.

2. Overeenkomstig het vertegenwoordigingssysteem waarvan sprake in bijlage I, mag de zetelende Minister worden bijgestaan door een Minister-assessor.

IV. VOORZITTERSCHAP

Art. 11. Op basis van de hierboven vernoemde beginselen zullen de partijen, vóór elk Voorzitterschap, een voorstel doen met specifieke modaliteiten. Dit voorstel zal in een bijkomend protocol opgenomen worden.

V. SLOTBEPALINGEN

Art. 12. Het onderhavig samenwerkingsakkoord wordt voor onbepaalde duur gesloten.

Art. 13. De toelichting maakt integraal deel uit van het samenwerkingsakkoord.

Art. 14. De bepalingen van onderhavig samenwerkingsakkoord kunnen op verzoek van elke partij worden herzien. Een verzoek tot herziening wordt binnen de drie maanden onderzocht in de "ICBB".

Gedaan te Brussel, op 8 maart 1994, in zes originelen, in de Nederlandse, Franse en Duitse taal.

Bijlage 2

VADEMECUM CCIM BELGISCHE COÖRDINATIE

VADEMECUM – ONDERHANDELINGEN VAN EUROPESE EN MULTILATERALE LEEFMILIEUDOSSIERS EN DE ROL VAN DE PILOTEN EN DE EXPERTEN

I. INLEIDING

Leefmilieu kent wellicht meer dan andere beleidsdomeinen sedert de jaren '90 een zeer sterke ontwikkeling inzake samenwerking tussen gewestelijke en federale overheden voor Europees en multilateraal milieubeleid.

Aan de basis hiervan liggen twee zaken:

- 1 Met de opéénvolgende staatshervormingen werd het merendeel van bevoegdheden voor milieubeleid gewestelijk. Deze gewestelijke bevoegdheden omvatten daarenboven ook een internationale verdragsluitende bevoegdheid. Wel is het zo dat de federale overheid een belangrijke taak kreeg toevertrouwd in de coördinatie van het Belgische Europese en multilaterale milieubeleid.
- 2 Milieubeleid heeft meer dan de meeste andere beleidsdomeinen een zeer sterke evolutie naar internationalisering gekend. Dit uit zich in het bijzonder door de sterke rol van de EU in de definiëring van het wetgevend kader voor milieubeleid (naar schatting 80-90 % van ons milieubeleid is een onmiddellijke resultante van dit Europese milieubeleid). Eveneens zagen we dat de internationale instellingen sedert de jaren '70 een steeds grotere rol gingen vervullen op het vlak van milieubeleid met ondermeer tal van milieu-verdragen als gevolg.

Met het Samenwerkingsakkoord van 5 april 1995 inzake internationaal milieubeleid werd het Coördinatiecomité Internationaal Milieubeleid (CCIM) opgericht als een permanente werkgroep van de Interministeriële Conferentie Leefmilieu. Dit CCIM is de spil in het afstemmen van de inspanningen van de gewesten en de federale overheid voor Europees en Multilateraal Milieubeleid.

In feite betekende het Samenwerkingsakkoord van 5 april 1995 een verdere invulling van de coördinatie voor milieubeleid nadat reeds in 1994 een Samenwerkingsakkoord over de vertegenwoordiging van België in de Raad van de Europese Unie tot stand kwam. Dit Samenwerkingsakkoord legde de coördinatie van de finale standpuntbepaling van België voor de Raad

van de EU bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken (in concreto bij P11 sedert 2003 onder het nieuwe acroniem DGE).

Gezien de toenemende complexiteit van het Europese en multilaterale milieugebeuren heeft het CCIM (en de Interministeriële Conferentie Leefmilieu) al spoedig besloten tot het oprichten van werkgroepen en stuurgroepen van het CCIM die de Belgische posities voor sectorale (water, atmosfeer, klimaat, ...) of cross-sectorale thema's (milieugegevens, strategische en structureel beleid, ...) dienden voor te bereiden. Voor het CCIM en zijn werkgroepen zou men dan ook in de feiten kunnen spreken van een CCIM netwerk. Omdat bepaalde thema's evenwel het milieuthema ruim overschrijden ontstonden ook coördinatiegroepen buiten dit CCIM netwerk. Voorbeelden hiervan zijn de Strategische Groep Milieu en Gezondheid (opgericht door de Gemengde Interministeriële Conferentie Milieu en Gezondheid) en het door Buitenlandse Zaken georganiseerde M 4.1 (voorheen P 60) overleg inzake het multilateraal beleid duurzame ontwikkeling.

Met het Europees voorzitterschap van België in de tweede semester van 2001 diende België zijn rol voor het Europese en multilaterale milieubeleid nog verder te intensifiëren. Omdat het toevertrouwen van dossiers aan werkgroepen een onvoldoende definiëring van de individuele verantwoordelijkheden zou hebben betekend en omwille van de noodzaak aan snelle en efficiënte coördinatie werd het systeem van piloten gecreëerd. In tegenstelling tot de bestaande coördinatiestructuren zijn deze piloten verantwoordelijk voor een specifiek dossier (ontwerprichtlijn, conclusies van de Raad, multilateraal dossier, ...).

Ook werden deze piloten voor deze specifieke dossiers verder ondersteund door de verschillende betrokken milieu-overheden aangewezen experts.

Na het Europees voorzitterschap werd er door de verschillende overheden overeengekomen om dit systeem van dossier-specifieke piloten te behouden, waarbij de afspraken evenwel verder op punt gezet en aangepast dienden te worden.

Een belangrijk nieuw gegeven sedertdien is de beslissing van de Interministeriële Conferentie Buitenlands Beleid van februari 2002 waar werd beslist om 'Leefmilieu' over te hevelen van raads categorie II naar raads categorie III (zie annex Samenwerkingsakkoord vertegenwoordiging België in de EU). Concreet betekent dit dat er een politiek akkoord werd bereikt om vanaf 1 juli 2003 België in de raad leefmilieu door een gewestelijke milieuminister te laten vertegenwoordigen en dit volgens een semesterieel rotatiesysteem. De federale milieuminister is in een dergelijk systeem assessor in de Raad Leefmilieu. Deze Categoriewijziging is van toepassing op het Samenwerkingsakkoord m.b.t. de vertegenwoordiging van België in de EU. De Interministeriële Conferentie Buitenlands Beleid bepaalde dan ook in deze zitting uitdrukkelijk dat het multilaterale beleid niet het onderwerp uitmaakte van deze Categoriewijziging. Deze op de Interministeriële Conferentie bereikte overeenkomst dient op heden nog geformaliseerd te worden door een wijziging van het betreffende Samenwerkingsakkoord inzake de vertegenwoordiging van België in de Europese Unie.

De rol van de piloten staat evenwel los van deze rotatieregel en is geldig gedurende de hele beleidsfase van een dossier dat loopt tot aan zijn aanvaarding en ongeacht de overheid die België op dat moment in de Raad vertegenwoordigt.

Doel van dit vademecum is een duidelijke omschrijving te geven van de rol en de taken van de piloot en de experts.

II. DEFINITIES

Hieronder volgt een beknopte definiëring van de gebruikte terminologie inzake voorbereiding van het Europees en multilateraal milieubeleid. Voor een meer omvattende beschrijving van de rol en taken van de hier opgesomde functies of coördinatiemechanismen zal er evenwel verder in het vademecum een beschrijving volgen of zullen de bestaande samenwerkingsakkoorden of huishoudelijke reglementen moeten geraadpleegd worden.

CCIM: Het Coördinatiecomité Internationaal Milieubeleid zoals opgericht door het Samenwerkingsakkoord van 5 april 1995. De door het samenwerkingsakkoord vastgelegde overheden staan binnen dit CCIM in voor de voorbereiding van de Belgische posities voor internationale instellingen (met uitzondering van de Raad EU), de samenstelling van de delegaties, de opmaak van Belgische rapportering naar internationale instellingen en de organisatie van de opvolging van de genomen beslissingen. In de praktijk behelst de CCIM een netwerk bestaande uit tal van stuur- en werkgroepen en een plenaire CCIM die wordt voorbereid door een meer beperkt samengesteld bureau van het CCIM. Het bureau werd opgericht om een betere en gestroomlijnde werking te garanderen van het CCIM.

Stuurgroep of werkgroep van het CCIM: Conform aan zijn samenwerkingsakkoord en zijn huishoudelijk reglement werden door het CCIM (en de Interministeriële Conferentie Leefmilieu) tal van thematische groepen opgericht die als mandaat kregen om in algemene zin de voorbereiding en de gecoördineerde opvolging van het geheel van Europese en multilaterale dossiers m.b.t. hun thema voor hun rekening te nemen en hierbij ook met name de Belgische positie te bepalen. Voor een overzicht van deze groepen en aldus het CCIM netwerk zie bijlage.

DGE (voorheen P11): De Directie Europese Aangelegenheden van de FOD Buitenlandse Zaken. Door het Samenwerkingsakkoord van 1994 (gewijzigd in 2003) inzake de vertegenwoordiging van België in de Europese Unie werd deze Directie aangeduid als coördinatie orgaan waar het standpunt van België wordt vastgelegd. In de praktijk betekent dit dat enkele dagen voorafgaand aan de Raad Leefmilieu een DGE coördinatie plaatsvindt die de definitieve Belgische positie voor deze Raad vastlegt. DGE coördineert tevens ad hoc vergaderingen over bepaalde horizontale thema's of specifieke punten in voorbereiding van EU Raden.

Permanente Vertegenwoordiging bij EU en multilaterale instellingen: Vertegenwoordiging van België bij de Europese Unie (komt overeen met de rol van een ambassade) of bij multilaterale instellingen die van belang zijn voor het milieubeleid (VN te New York en Genève, UNEP Nairobi en OESO Parijs). Deze instellingen die afhangen van het Ministerie van Buitenlandse Zaken vertegenwoordigen België op een permanente wijze bij alle instanties van de EU en bij de hogervermelde multilaterale instellingen. De Permanente Vertegenwoordiging heeft de graad van Ambassadeur. Bij de EU heeft de Permanente Vertegenwoordiging de taak om de Minister bij te staan in de Raden van de EU en neemt deel aan COREPER waar hij ook zijn adjunct deze taak kan delegeren. De Permanente Vertegenwoordiging wordt bijgestaan door een aan tal vertegenwoordigers hetzij ambtenaren van Buitenlandse Zaken hetzij vertegenwoordigers gedetacheerd vanuit de federale of gewestelijke administraties, die onder zijn gezag België vertegenwoordigen in de werkgroepen van de Raad, waaronder de groepen Leefmilieu en Leefmilieu internationaal.

M 4.1: Multilaterale Directie Duurzame Ontwikkeling en Leefmilieu van FOD Buitenlandse Zaken die onder meer instaat voor coördinaties m.b.t. het multilaterale beleid duurzame ontwikkeling en leefmilieu.

Dossier: Elk door de CCIM relevant geacht initiatief onafhankelijk van zijn benaming: van de Europese Unie (groenboek, witboek, voorstel van richtlijn, voorstel van strategie, ontwerp conclusies, ...) of van een multilaterale instantie (verdrag, protocol, amendement, beslissing, verklaring, ...).

Piloot: Door het CCIM aangewezen gewestelijke of federale ambtenaar die instaat voor het beheer van een dossier (zie hoger) en die verantwoordelijk is voor de inhoudelijke voorbereiding van de Belgische positie in coördinatie met de verschillende betrokken overheden.

Expert: Persoon die door de federale overheid of door de gewesten aangewezen en gemandateerd is om zijn positie in te brengen in de Belgische coördinatie

Het kan hierbij zowel gaan om experts die worden aangewezen om deel uit te maken van een CCIM groep als om experts die worden aangewezen om een piloot voor een specifiek dossier te ondersteunen. Door de aanduiding van de verschillende experts beschikt de piloot over een netwerk.

III. ALGEMENE OMSCHRIJVING VAN DE ROL VAN DE PILOTEN EN ZIJN ONDERSTEUNENDE EXPERTEN

CCIM staat in voor het algemene beheer van de verschillende Europese en multilaterale dossiers.

Zowel voor Europese als multilaterale dossiers zullen er door respectievelijk de PV en M 4.1 op basis van de zich aandienende agenda geactualiseerde lijsten worden voorgelegd aan het CCIM met de verschillende Europese en multilaterale dossiers.

Op basis hiervan zullen op de plenaire CCIM de nodige beslissingen genomen worden over de aanduiding van de piloten en de te betrekken coördinatie organen. Ook zullen de verschillende overheden meedelen welke hun experts zijn voor de verschillende dossiers.

De verschillende documenten: lijsten met dossiers, fiches, speaking notes, en verslagen dienen beschikbaar te zijn bij het CCIM secretariaat.

De piloot wordt aangewezen door het CCIM

Voor elk Europees onderhandelingsdossier wordt een Belgische piloot in een zo vroeg mogelijk stadium aangewezen door het CCIM.

Voor een multilateraal onderhandelingsdossier zijn er 3 mogelijkheden:

1. er worden piloten aangesteld voor subthema's
2. er wordt wel een piloot aangesteld, of in bepaalde gevallen
3. er wordt geen piloot aangewezen (zie punt 5).

De experts worden aangewezen door de respectievelijke overheden

De gewesten en de federale overheid kunnen voor elk Europees of multilateraal onderhandelingsdossier experts aanduiden. Deze voorgestelde experts worden vervolgens meege-deeld aan de Plenaire vergadering van het CCIM.

Indien een gewest of de federale overheid voor een bepaald dossier over meerdere experts beschikt, kan dat gewest of de federale overheid beslissen om onder zijn experts een 'trekker' aan te duiden.

De piloot staat in voor het beheer van een Europees of multilateraal onderhandelingsdossier

Door het CCIM worden er lijsten bijgehouden van alle Europese of multilaterale onderhandelingsdossiers en de overeenkomstige piloten en experts.

Op elke Plenaire vergadering van het CCIM worden deze lijsten geactualiseerd. Nieuwe onderhandelingsdossiers worden kenbaar gemaakt (door de PV of M 4.1 of door elk ander lid van het CCIM). De Plenaire vergadering van het CCIM duidt nieuwe piloten aan voor deze dossiers en neemt akte van de aangewezen experts.

De piloot is verantwoordelijk voor het beheer van een welbepaald Europees of multilateraal onderhandelingsdossier of deeldossier tijdens zijn ganse duur (voorontwerp van voorstel, voorstel in onderhandeling, finale aanvaarding van het voorstel). De fase van uitvoering is hierbij niet inbegrepen.

De piloot is verantwoordelijk voor de beleidsvoorbereidende definiëring van de Belgische positie in coördinatie met de verschillende betrokken overheden.

*De Belgische piloot is verantwoordelijk voor de voorbereiding van het Belgische standpunt.

De piloot zorgt voor de verspreiding van de werkdossiers en andere relevante informatie voor het bepalen van het Belgisch standpunt naar de experts. De piloot bepaalt de Belgische positie doorheen coördinatie met de experts.

De plenaire vergadering van het CCIM is bevoegd om uitspraak te doen over klachten in verband met het beheer van een dossier door een piloot en hierbij beslissingen te nemen tot remediëring.

De experts verwoorden de onderhandelingspositie van hun overheid. Zij toetsen hun inbreng af met hun administratieve en politieke autoriteiten.

De experts kunnen deel uitmaken van een werkgroep of stuurgroep van het CCIM of een andere coördinatiegroep (M 4.1 coördinatiegroep bv.). Het is eveneens mogelijk dat experts geen deel uit te maken van een werkgroep of stuurgroep van het CCIM of andere coördinatiegroep.

Indien nodig kunnen de piloot en de experts ondersteuning vragen van externe wetenschappers, op voorwaarde dat de drie gewesten en de federale overheid hiertegenover geen bezwaar hebben. Deze externe wetenschappers kunnen slechts advies en ondersteuning geven.

*De piloot kan coördineren op verschillende manieren.

De piloot kan coördineren met de experts op schriftelijke wijze, met name via e-mail.

De piloot kan coördineren met de experts door vergaderingen te beleggen. Deze vergaderingen kunnen plaatsvinden in het kader van een werkgroep of stuurgroep van het CCIM of een ander aangeduid coördinatiemechanisme (zie bv. M4. 1 coördinatie).

Indien de vergaderingen zoals georganiseerd door de piloot plaatsvinden buiten het kader van een reeds bestaande coördinatiegroep (stuurgroep van het CCIM of andere) en er voor dit thema waar het dossier van de piloot deel van uit maakt een bestaande coördinatiegroep is, dient deze coördinatiegroep op de hoogte te worden gehouden.

In het CCIM kunnen hieromtrent verdere concrete afspraken gemaakt worden.

*De piloot zorgt voor een schriftelijke weergave van het gecoördineerd Belgisch standpunt.

*Indien het onmogelijk is om tot een gecoördineerd Belgisch standpunt te komen voor zeer politiek geladen dossiers, zijn er verschillende mogelijkheden.

Een eerste mogelijkheid bestaat erin dat in samenspraak tussen de Permanente Vertegenwoordiger en de piloot een vergadering wordt samengeroepen op de Permanente Vertegenwoordiging. Op deze vergadering worden alle experts en de betrokken kabinetten uitgenodigd.

Een tweede mogelijkheid bestaat erin dat een interkabinettenoverleg wordt samengeroepen

door het kabinet van de minister die België vertegenwoordigt in de Raad of in de betreffende multilaterale vergadering.

Een dergelijk interkabinetten overleg zal evenwel maar kunnen in 2 omstandigheden:

- wanneer het gaat om een informeel overleg tussen kabinetten waarbij wordt afgetoetst welke consensus mogelijk is; of
- wanneer de betreffende minister door een ministerraad een mandaat verkreeg om het standpunt voor deze ministerraad voor te bereiden in de vorm van IKW overleg.

Een derde mogelijkheid bestaat erin dat het kabinet van de minister die België vertegenwoordigt in de Raad vraagt om een bijzondere ad hoc DGE vergadering (voorheen P11 coördinatie).

Indien er geen Belgisch standpunt kan worden bepaald op een vergadering op de Permanente Vertegenwoordiging, op een interkabinettenvergadering of op een ad hoc DGE vergadering, dan vraagt het kabinet van de minister die België vertegenwoordigt in de Raad, om de kwestie te bespreken op een Interministeriële Conferentie voor Leefmilieu.

In het geval er tenslotte nog politieke arbitrage nodig blijft wordt de kwestie op de Interministeriële Conferentie Buitenlands Beleid en op het Overlegcomité gebracht zoals voorzien in het artikel 4 van het Samenwerkingsakkoord van 1994 over de vertegenwoordiging van België in de EU.

De plaatsvervangende piloot

Indien de piloot tijdelijk een aspect van zijn opdracht niet kan invullen (deelnemen voorbeleidende vergadering, voorzitten coördinatie) zal hij een van de experts die tevens op dit zelfde dossier werken vragen om deze taak over te nemen. Het is aan de piloot om hierbij de inschatting te maken wie van zijn expertennetwerk hiertoe best wordt aangesproken.

Bij niet beschikbaarheid van de piloot voor een langere periode (meer dan 1 maand doch in het geval van dossiers die sterk in de politieke actualiteit staan zal hier een kortere periode gelden) zal het CCIM beslissen over de plaatsvervangende piloot.

IV. DE ROL VAN DE PILOTEN IN EUROPESE BESLUITVORMING

Deelname van de piloot aan Raadswerkgroepen

*De piloot stelt een fiche op van het Commissievoorstel, zodra het aan de Raad en het Europees Parlement wordt voorgelegd. (een voorbeeldfiche wordt als annex toegevoegd aan het Vademecum).

Deze fiche dient te evolueren in de loop van de onderhandelingen en zo de evolutie van het Belgisch standpunt weergeven, de positie van andere lidstaten en de Commissie en de belangrijkste hangende problemen.

Voorafgaand aan dit Commissievoorstel zal de piloot indien hij reeds in dit stadium werd aangesteld deelnemen aan eventuele consultatievergaderingen die de Commissie over dit onderwerp organiseert.

*De Permanente Vertegenwoordiger verdedigt het Belgisch standpunt, zoals gecoördineerd door de piloot, op de Raadswerkgroepen.

De piloot participeert zelf aan de raadswerkgroepen, of hij verzekert de deelname van een plaatsvervanger.

*De Permanente Vertegenwoordiger stelt een verslag op van de Raadswerkgroepen. In bepaalde gevallen stelt de piloot een complementair verslag op.

De Permanente Vertegenwoordiger stelt eveneens een verslag op van de COREPER.

De Permanente Vertegenwoordiger brengt regelmatig verslag uit aan de Plenaire vergadering van het CCIM over de stand van zaken van het Europees onderhandelingsdossier.

Deelname van de piloot aan andere relevante vergaderingen

*De piloot neemt deel aan andere relevante vergaderingen.

*De piloot volgt in het bijzonder de evolutie van het Europees onderhandelingsdossier bij het Europees Parlement (Milieu Commissie van het Europees Parlement, Plenaire vergadering van het Europees Parlement).

Indien mogelijk, en zeker indien het belang van het Europees onderhandelingsdossier dit vereist, neemt de piloot deel aan de vergaderingen van het Europees Parlement.

Ingeval de piloot deelneemt aan de vergaderingen van het Europees Parlement, stelt hij hiervan een verslag op.

Zodra het Europees Parlement amendementen voorstelt, coördineert de piloot een Belgisch standpunt omtrent die amendementen.

Deelname van de piloot in de voorbereiding van de Raad Leefmilieu

1. CCIM

*De piloot bereidt een geactualiseerde fiche en een ontwerp-speakingnote voor, enkele dagen voorafgaand aan de DGE-coördinatie (voorheen P11-coördinatie). Deze ontwerp speaking note dient tot stand te komen na overleg tussen de piloot en de aangewezen experts (wellicht e-mail procedure met zijn experts of coördinatiegroep).

De ontwerp-speakingnote geeft het gecoördineerd Belgisch standpunt weer. Al naar gelang het politieke belang van het Europees onderhandelingsdossier, is de ontwerp-speakingnote woord voor woord dan wel in krachtlijnen uitgeschreven. De speaking note moet beknopt zijn en zich toespitsen op de voorgestelde politieke boodschap voor de minister.

De fiche en de ontwerp-speakingnote worden gestuurd aan het CCIM-secretariaat en aan de Permanente Vertegenwoordiger.

Indien de onderhandelingen rond een Europees onderhandelingsdossier nog lopende zijn op het ogenblik van de DGE-coördinatie, stelt de piloot toch zo accuraat mogelijk een fiche en ontwerp-speakingnote op voorafgaand aan de DGE-coördinatie.

Indien de piloot geen fiche en ontwerp-speakingnote aflevert voorafgaand aan de DGE-coördinatie, zorgt de Permanente Vertegenwoordiger voor een minimale beschrijvende nota en een minimale ontwerp-speakingnote.

2. DGE

*De piloot neemt deel aan de DGE-coördinatie.

De piloot en de Permanente Vertegenwoordiger stellen de fiche en de ontwerp-speakingnote voor op de DGE-coördinatie.

De piloot en de Permanente Vertegenwoordiger zorgen er, indien mogelijk, voor dat de fiche en de ontwerp-speakingnote voorafgaand aan de DGE-coördinatie worden verspreid.

De fiche en de ontwerp-speakingnote worden vervolgens besproken op de DGE-coördinatie. Al naar het politieke belang van het Europees onderhandelingsdossier wordt de ontwerp-speakingnote woord voor woord dan wel in krachtlijnen besproken.

De DGE coördinatie bepaalt het definitieve standpunt van België voor de betreffende Raad. De definitieve speaking note zal zich zondermeer aan dit definitieve standpunt dienen te houden.

*Er wordt een verslag opgemaakt van de DGE-coördinatie door Directie Europese Aangelegenheden van de FOD Buitenlandse Zaken. Dit verslag geeft de overeengekomen Belgische positie weer en dit in hoofdlijnen of d.m.v. letterlijke citaten. Het is belangrijk dat dit verslag tijdig verspreid wordt.

* Tenslotte dient hier nog opgemerkt dat DGE niet enkel onmiddellijk voorafgaand aan een specifieke Raad zal samenkomen maar ook op vraag (van de RP of een betrokken Kabinet) het recht heeft om specifieke DGE vergaderingen te organiseren voor een bepaald onderwerp in discussie in de context van de Raad.

3. DEFINITIEVE VASTLEGGING VAN DE BELGISCHE INTERVENTIES VOOR DE RAAD

*Na de DGE-coördinatie stelt het kabinet van de minister die België vertegenwoordigt op de Raad de definitieve speakingnotes op, aan de hand van het verslag van de DGE-coördinatie. Het kabinet van de minister die België vertegenwoordigt kan bijstand vragen (van de Permanente Vertegenwoordiger).

De definitieve speakingnote geeft, naargelang het politieke belang van het dossier, woord voor woord de beslissing van de DGE-coördinatie weer of herneemt de krachtlijnen overeengekomen op de DGE-coördinatie.

*De Permanente Vertegenwoordiger zorgt voor het tijdig doorsturen van de laatste versie van de Raadsdocumenten aan het kabinet van de minister die België vertegenwoordigt en aan alle kabinetten en aan de vertegenwoordigers van de gewesten en de federale overheid die in het CCIM die betrokken zijn.

*De piloot is aanwezig op de Raad Leefmilieu, indien wenselijk. Op de Raad leefmilieu kan de piloot gevraagd worden de minister die België vertegenwoordigt bij te staan met raadgeving.

De Permanente Vertegenwoordiger stelt een verslag op van de Raad Leefmilieu. Dit verslag dient tevens in bijlage de definitieve versie van de Belgische speaking notes voor de belangrijkste agendapunten te bevatten.

V. DE ROL VAN DE PILOTEN IN EUROPESE BESLUITVORMING

Tijdens elke plenaire CCIM zal de directie Duurzame Ontwikkeling en Leefmilieu (M 4.1) een update presenteren van de lijst "International Meetings" (zie bijlage). Deze lijst bouwt voort - en vult aan - op de lijst die op semesteriële basis gezamenlijk door het Voorzitterschap en de Commissie aan de Werkgroep Milieu van de Raad wordt gepresenteerd. In deze lijst zal ook een voorstel staan tot aanwijzing van de Belgische coördinatie-orga(n)nen (bestaande CCIM groepen, ad hoc CCIM, M 4.1 coördinatie of interkabinetten) en wordt waar nodig en mogelijk (zie verder) voorgesteld wie de piloot en de experts zijn voor elke vermelde vergadering. Tenslotte zal de lijst ook nota nemen van de samenstelling van de delegaties (inclusief aanduiding delegatiehoofd) voor de multilaterale vergaderingen.

Behalve deze algemene lijst "International Meetings" vraagt het CCIM aan alle CCIM-groepen een lijst van de multilaterale vergaderingen, voor hun domein, bij te houden en te actualiseren en dit voor het lopende en het volgende jaar. Het gaat hier vooral over vergaderingen op technisch niveau. Het CCIM kan op elk moment vragen de lijst van de desbetreffende groep ter beschikking te stellen. Het doel is om op voorhand de samenstelling van de delegatie en de aanduiding van de piloten voor de dossiers te identificeren en een betere controle uit te oefenen over de vaak laattijdige rapporten.

Het is aan de CCIM om over de voorziene coördinatie en de aanduiding van de piloot te beslissen en nota te nemen van de aangeduide experts.

Voor het al dan niet aanduiden van een piloot voor een multilaterale vergadering zijn er 3 mogelijkheden:

Opmerking : volgorde omgekeerd.

- 1 **Piloot voor subthema's:** Een aantal multilaterale vergadering hebben een transversaal karakter (zie UNEP Beheerraad, CSD, ...) en hebben een uitgebreide agenda hetgeen maakt dat het onmogelijk is één piloot aan te wijzen voor het geheel (zie verder onder 3). De Plenaire CCIM kan hier beslissen voor bepaalde subthema's piloten aan te wijzen. Bij de samenstelling van de Belgische delegatie zal, aan de hand van de agenda, een taakverdeling afgesproken worden. De multilaterale dossiers waar piloten voor subthema's worden aangeduid worden voorbereid door de CCIM goedgekeurde coördinatie-organen waar de subpiloten aldus hun subthema dienen toe te lichten en de voorgestelde Belgische positie dienen te duiden;
- 2 **Wel piloot:** Voor multilaterale dossiers van verticale aard (ozonlaag, chemische producten, bossen) lijkt de formule van piloot het meest bruikbaar. In feite benadert dit type van multilaterale vergaderingen ook het meest het type van dossiers zoals die op de EU agenda voorkomen (richtlijnen in het bijzonder).
- 3 **Geen piloot in een aantal uitzonderlijke gevallen:** Een aantal multilaterale vergaderingen kunnen beschouwd worden als vrij losstaande en kortstondige evenementen . Voor dergelijke vergaderingen kan het CCIM beslissen dat het niet noodzakelijk is om een piloot aan te wijzen gezien de Belgische positie ad hoc bepaald wordt in de aangewezen coördinatievergadering en er voorts geen nood is aan een uitgebreide en langdurige voorbereidingsfase. Ook zijn er multilaterale vergaderingen mogelijk waar België geen belang bij heeft en er dus geen nood is tot opvolging. Tenslotte zijn er ook multilaterale vergaderingen die het best enkel door de PV worden opgevolgd gezien hun te beperkte agenda (bv enkel budgetdiscussies of vastlegging modaliteiten voor een latere vergadering). Voor deze laatste vergaderingen geldt tevens dat een Belgische positie in de door de aangewezen coördinatievergadering wordt vastgelegd en dat verslag wordt uitgebracht aan het CCIM.

Voorbereiding tot de multilaterale vergadering door de Piloot

De piloot heeft als taak de voorbereiding voor de multilaterale vergadering (of het deelonderwerp) te verzorgen. Ook moet hij indien nodig instaan voor een verdere taakverdeling van subthema's tussen de verschillende experts.

De piloot is de centrale figuur in het inhoudelijk opvolgen van de voorbereiding voor de

multilaterale vergadering, of het deelonderwerp ervan, waarvoor hij werd aangewezen. Hiertoe dient hij/zij deel te nemen aan vergaderingen van de Raadswerkgroep Internationaal Milieubeleid, dient hij/zij, indien mogelijk, deel te nemen aan voorbereidende vergaderingen op deze multilaterale vergadering en dient hij/zij via de verschillende communicatiekanalen zicht te hebben op de verschillende voorbereidende documenten van de multilaterale vergadering.

De piloot dient een ontwerp van Belgische positie voor de multilaterale vergadering in kwestie voor te bereiden en dit met het oog op het verdedigen – of het laten verdedigen door de woordvoerder – van de gecoördineerde Belgische positie.

De piloot dient de voorzitter(s) van de door het CCIM aangeduide coördinatie-organen op de hoogte te houden van de evoluties in het dossier en de voorstellen van een Belgisch standpunt en dit met het oog op vastlegging van dit standpunt op de betreffende coördinatie.

Gezien de Belgische positie zich inschrijft in het gecoördineerde EU beleid dient de piloot zich te baseren op EU raadsconclusies of voorafgaande EU statements om hiervan vertrekkend de Belgische positie verder uit te werken.

De multilaterale vergadering zelf

De piloot is vaak niet het hoofd van de delegatie voor een multilaterale vergadering. Deze functie zal in eerste instantie toekomen aan de minister of de ambassadeur onder wiens werkveld (multilaterale instelling, bilaterale post) de multilaterale vergadering ressorteert. Bij afwezigheid van een politieke, diplomatieke of hiërarchische meerdere, of indien hij daartoe uitdrukkelijk gemandateerd is, zal de piloot optreden als hoofd van de delegatie.

De piloot zal evenwel tijdens de multilaterale vergadering na samenspraak met het delegatiehoofd de ontwerpen van Belgische interventies moeten opmaken en dit op basis en binnen het kader van de in het Belgische coördinatie-orgaan overeengekomen positie.

Het delegatiehoofd en de piloot zullen instaan voor bijkomende Belgische coördinatie ter plekke waarbij op basis van het door de piloot of piloot op subthema opgemaakte ontwerp een finale Belgische interventie wordt overeengekomen.

De piloot en het delegatiehoofd dienen reeds aan het begin van de multilaterale vergadering duidelijke afspraken te maken over de gecoördineerde verslaggeving van de multilaterale vergadering en de taakverdeling die hierbij gevolgd zal worden. Het verslag zal binnen de 2 weken voorgelegd worden.

Ook na de voorbereidende Belgische en Europese coördinatievergaderingen dient er zulke gecoördineerde verslaggeving te zijn.

PV als doorgeefluik naar de multilaterale organisatie

FOD Buitenlandse zaken beschikt over PV's bij de multilaterale instellingen (zie voor leefmilieu in het bijzonder New York, Naïrobi, Genève). Zij vervullen een essentiële rol in het verzorgen van de communicatie tussen de multilaterale instelling en België. De communicatie met deze multilaterale posten zal gebeuren via M 4 van de FOD Buitenlandse Zaken en na overleg met de verschillende betrokken overheden.

VI. AANTAL BIJKOMENDE RELEVANTE BEMERKINGEN

*De piloot en de experts gebruiken hun eigen moedertaal, zijnde Frans of Nederlands. Passieve kennis van de andere taal is noodzakelijk. Passieve en actieve kennis van het Engels is eveneens noodzakelijk.

Bijlage 3

VADEMECUM CCIM AANPASSING INTEGRATIEDOSSIER

“Het CCIM analyseert op geregelde tijdstippen ook de agenda van de andere Raadsformaties om milieu-relevante dossiers te detecteren.

Voor deze “integratiedossiers” wordt na grondige overweging op basis van een evaluatienota, uitdrukkelijk beslist om eventueel een eigen CCIM-piloot aan te stellen en om een CCIM-dossiernetwerk samen te stellen.

Het CCIM respecteert de structuren en afspraken van de andere betrokken filière voor de Belgische coördinatie van de Belgische positie in een andere Raadsformatie.

De CCIM-piloot van integratiedossiers volgt, mutatis mutandis, de principes uit dit Vademecum en zal, eventueel met hulp van het CCIM secretariaat;

- uitzoeken wie er vanuit de andere filière, verantwoordelijk is voor de Belgische coördinatie en welke procedure afspraken er geldig zijn
- verzoeken om zichzelf en het CCIM netwerk toe te voegen aan de uitgebreidere Belgische Coördinatiestructuur
- de informatiedoorstroming naar en van het CCIM-netwerk verzekeren
- indien nuttig, een aparte CCIM positie uitwerken en overmaken aan de Belgische coördinatie
- het CCIM-netwerk vertegenwoordigen op Belgische coördinatievergaderingen over dit dossier
- indien nodig deelnemen aan externe vergaderingen (als waarnemer) zoals EU-Raadswerkgroepen”

Bijlage 4

VADEMECUM CCIM COMITOLOGIE

Vademecum – onderhandelingen in comitologie comités en de rol van de officiële vertegenwoordiger en de experts

1. DEFINITIES

Hieronder volgt een beknopte definiëring van de gebruikte terminologie inzake comitologie comités. Voor een meer omvattende beschrijving van de rol en taken van de hier opgesomde functies of coördinatiemechanismen zal er evenwel verder in het vademecum een beschrijving volgen of zullen de bestaande samenwerkingsakkoorden of huishoudelijke reglementen moeten geraadpleegd worden.

CCIM: Het Coördinatiecomité Internationaal Milieubeleid zoals opgericht door het Samenwerkingsakkoord van 5 april 1995. De door het samenwerkingsakkoord vastgelegde overheden staan binnen dit CCIM in voor de voorbereiding van de Belgische posities voor internationale instellingen (met uitzondering van de Raad EU), de samenstelling van de delegaties, de opmaak van Belgische rapportering naar internationale instellingen en de organisatie van de opvolging van de genomen beslissingen.

In de praktijk behelst de CCIM een netwerk bestaande uit tal van stuur- en werkgroepen en een plenaire CCIM die wordt voorbereid door een meer beperkt samengesteld bureau van het CCIM. Het bureau werd opgericht om een betere en gestroomlijnde werking te garanderen van het CCIM.

Stuurgroep of werkgroep van het CCIM: Conform aan zijn samenwerkingsakkoord en zijn huishoudelijk reglement werden door het CCIM (en de Interministeriële Conferentie Leefmilieu) tal van thematische groepen opgericht die als mandaat kregen om in algemene zin de voorbereiding en de gecoördineerde opvolging van het geheel van Europese en multilaterale dossiers m.b.t. hun thema voor hun rekening te nemen en hierbij ook met name de Belgische positie te bepalen. Voor een overzicht van deze groepen en aldus het CCIM netwerk zie bijlage.

Officiële vertegenwoordiger: Door het CCIM aangewezen gewestelijke of federale ambtenaar die instaat voor het beheer van een comitologie comité (zie hoger) en die verantwoordelijk is voor de inhoudelijke voorbereiding van de Belgische positie in coördinatie met de verschillende betrokken overheden.

Expert: Persoon die door de federale overheid of door de gewesten aangewezen en gemandateerd is om zijn positie in te brengen in de Belgische coördinatie

Het kan hierbij zowel gaan om experts die worden aangewezen om deel uit te maken van een CCIM groep als om experts die worden aangewezen om een officiële vertegenwoordiger voor een specifiek dossier te ondersteunen. Door de aanduiding van de verschillende experts beschikt de competente autoriteit over een netwerk.

2. ALGEMENE OMSCHRIJVING VAN DE ROL VAN DE OFFICIËLE VERTEGENWOORDIGER EN DE EXPERTEN

CCIM staat in voor het algemene beheer.

Op basis van de zich aandienende agenda worden geactualiseerde lijsten van comitologie comités voorgelegd aan het CCIM. Op basis hiervan zullen op de plenaire CCIM de nodige beslissingen genomen worden over de aanduiding van de officiële vertegenwoordiger en de te betrekken coördinatie organen. Ook zullen de verschillende overheden meedelen welke hun experts zijn voor de verschillende dossiers.

De verschillende documenten: lijsten met comitologie comités en verslagen dienen beschikbaar te zijn bij het CCIM secretariaat.

De officiële vertegenwoordiger wordt aangewezen door het CCIM

Voor elk comitologie comité wordt een officiële vertegenwoordiger in een zo vroeg mogelijk stadium aangewezen door het CCIM.

De experts worden aangewezen door de respectievelijke overheden

De gewesten en de federale overheid kunnen voor elk comitologie comité experts aanduiden. Deze voorgestelde experts worden vervolgens meegedeeld aan de Plenaire vergadering van het CCIM.

Indien een gewest of de federale overheid voor een bepaald dossier over meerdere experts beschikt, kan dat gewest of de federale overheid beslissen om onder zijn experts een 'trekker' aan te duiden.

De officiële vertegenwoordiger staat in voor het beheer van comitologie comité

Door het CCIM worden er lijsten bijgehouden van alle comitologie comités en de overeenkomstige officiële vertegenwoordigers en de experts.

Op elke Plenaire vergadering van het CCIM worden deze lijsten geactualiseerd. Nieuwe comitologie comités worden kenbaar gemaakt (door de PV of door de voorzitters van de CCIM-werkgroepen of door elk ander lid van het CCIM). De Plenaire vergadering van het CCIM duidt de nieuwe officiële vertegenwoordiger aan voor deze dossiers en neemt akte van de aangeduide experts.

De officiële vertegenwoordiger is verantwoordelijk voor het beheer van een welbepaald comitologie comité.

De officiële vertegenwoordiger is verantwoordelijk voor de beleidsvoorbereidende definiëring van de Belgische positie in coördinatie met de verschillende betrokken overheden

*De Belgische officiële vertegenwoordiger is verantwoordelijk voor de voorbereiding van het Belgische standpunt.

De officiële vertegenwoordiger zorgt voor de verspreiding van de werkdocumenten en andere relevante informatie voor het bepalen van het Belgisch standpunt naar de experts. De officiële vertegenwoordiger bepaalt de Belgische positie doorheen coördinatie met de experts.

De plenaire vergadering van het CCIM is bevoegd om uitspraak te doen over klachten in verband met het beheer van een dossier door een officiële vertegenwoordiger en hierbij beslissingen te nemen tot remediëring.

De experts verwoorden de onderhandelingspositie van hun overheid. Zij toetsen hun inbreng af met hun administratieve en politieke autoriteiten.

De experts kunnen deel uitmaken van een werkgroep of stuurgroep van het CCIM. Het is eveneens mogelijk dat experts geen deel uitmaken van een werkgroep of stuurgroep van het CCIM of andere coördinatiegroep.

Indien nodig kunnen de officiële vertegenwoordiger en de experts ondersteuning vragen van externe wetenschappers, op voorwaarde dat de drie gewesten en de federale overheid hiertegenover geen bezwaar hebben. Deze externe wetenschappers kunnen slechts advies en ondersteuning geven.

*De officiële vertegenwoordiger kan coördineren op verschillende manieren.

De officiële vertegenwoordiger kan coördineren met de experts op schriftelijke wijze, met name via e-mail.

De officiële vertegenwoordiger kan coördineren met de experts door vergaderingen te beleggen. Deze vergaderingen kunnen plaatsvinden in het kader van een werkgroep of stuurgroep van het CCIM.

Indien de vergaderingen zoals georganiseerd door de officiële vertegenwoordiger plaatsvinden buiten het kader van een reeds bestaande coördinatiegroep (stuurgroep van het CCIM of andere) en er voor dit thema een bestaande coördinatiegroep is, dient deze coördinatiegroep op de hoogte te worden gehouden.

In het CCIM kunnen hieromtrent verdere concrete afspraken gemaakt worden.

*De officiële vertegenwoordiger zorgt voor een schriftelijke weergave van het gecoördineerd Belgisch standpunt.

De plaatsvervangende officiële vertegenwoordiger

Indien de officiële vertegenwoordiger tijdelijk een aspect van zijn opdracht niet kan invullen (deelnemen voorbereidende vergadering, voorzitten coördinatie) zal hij een van de experts vragen om deze taak over te nemen. Het is aan de officiële vertegenwoordiger om hierbij de inschatting te maken wie hiertoe best wordt aangesproken.

Bij niet beschikbaarheid van de officiële vertegenwoordiger voor een langere periode (meer dan 1 maand doch in het geval van dossiers die sterk in de politieke actualiteit staan zal hier een kortere periode gelden) zal het CCIM beslissen over de plaatsvervangende officiële vertegenwoordiger.

De rol van de piloten in de Comitologie comités

Deelname van de officiële vertegenwoordiger aan comitologie Comités.

*De officiële vertegenwoordiger stelt een fiche op van het voorstel dat zal worden besproken op het comitologie comité.

Deze fiche dient te evolueren in de loop van de onderhandelingen en zo de evolutie van het Belgisch standpunt weergeven, de positie van andere lidstaten en de Commissie en de belangrijkste hangende problemen.

*De officiële vertegenwoordiger verdedigt het Belgisch standpunt, zoals dat door hem is gecoördineerd.

De officiële vertegenwoordiger participeert zelf aan het comitologie comité, of hij verzekert de deelname van een plaatsvervanger.

*De officiële vertegenwoordiger stelt een verslag op van het comitologie comité.

De officiële vertegenwoordiger brengt regelmatig verslag uit aan de Plenaire vergadering van het CCIM over de stand van zaken van het Europees onderhandelingsdossier.

